

Poraze začnimo spreminjati v zmage

IGOR DEVETAK

Ni hujšega poraza kakor umreti na delovnem mestu, v potrjevanju človeškega dostojanstva z delom. Zato ni zmagovalcev po četrtkovni razsodbi, ki je šestnajst vodilnih mož nekdanje ladjedelniške družbe v Trzinu kaznovala s 110-letnim zapornim in z izplačilom odškodnin družinam 44 umrlih zaradi vdihavanja azbesta.

Država si danes pere vest. Predolgo ni znala izreči jasne obsodbe na račun ljudi, ki so bili v vrhu družbe, včasih so isti bili tudi v vrhu države ali z njim povezani, ker niso zaščitili delavcev. »Obsodba ni maščevanje, je le potrditev načela pravčnosti, po katerem iskanje profita ne sme poteptati dostojanstva in varnosti delavcev,« so nas včeraj opozorili v tržiškem združenju izpostavljenih azbestu, ko smo jih spraševali, če se imajo za moralne zmagovalce. »Vsi smo od nekdaj poraženi, ker smo na krut način izgubili svojca.« Zato je njihov boj v sodnih dvoranih načelen, brezkompromisen, hkrati tekma s časom, ker zaradi zamud v sodnih obravnavah preti zastaranje kazenskega postopka.

Obstaja pa še druga plat resnične zgodbe o goriških smrtih zaradi azbesta. Oprijemljivejša. Že res, da mrtvim dolgujemo pravico, še večji dolg pa imamo do živih, ki nosijo na sebi posledice azbesta. Šibki člen je ravno raziskava, ki bi jim zagotovila zdravljenje. Ta zaostaja, zanj do danes ni bilo dovolj denarja, farmakološke družbe jo ignorirajo. Ko bomo z nabranimi izkušnjami in znanjem ter s spodbujenim raziskovanjem podprli delovanje deželne centra za azbest, ki si še utrjuje kosti, potem bomo poraze začeli spreminjati v zmage. Življenja nad smrtjo.

VOJNA PROTI DŽIHADISTOM - Stopnjevanje konflikta

Turčija prvič napadla položaje skrajnežev v Siriji

ANKARA - Mednarodna vojna proti Islamski državi IS je doživela novo poglavje. Vanjo se je vključila tudi Turčija. Trije turški lovci so včeraj jutraj na severu Sirije bombardirali več položajev skrajnih sunitskih skupin, istočasno je Turčija dovolila ZDA, da strateško pomembno oporišče Incirlik na jugu Turčije lahko uporabljajo za zračne napade na položaje skrajnežev. Američanom so to dovolili »v določenem okviru,« a je očitno, da je Ankara popustila pritiskom Washingtona. Turčija je sicer del zavezništva proti IS, ki ga vodijo ZDA, a se je doslej držala v ozadju ter poudarjala, da mora prioriteta ostati strmolavljenje sirskega predsednika Bašarja al Asada. Po bombnem napadu v začetku tedna s 32 smrtnimi žrtvami na njenih tleh, pa si je Turčija očitno premislila.

Na 2. strani

FORNI DI SOPRA 25-letnik umrl zaradi osjega pika

FORNI DI SOPRA - Osji pik je bil včeraj usoden za 25-letnega Andreo Buttignona iz Štarancana, ki je v kraju Forni di Sopra umrl zaradi anafilaktičnega šoka. Po obedu v znanem hotelu Nuoitas se je skupaj z dekletom in njeno hčerko in materjo zadržal za hotelom v igranju namiznega tenisa, pri čemer je Andreo pičila osa. Takoj se je vznemiril, saj naj bi se dobro zavedal, da zaradi alergije tvega resne posledice. A protistrupa, ki bi mu rešil življenje, ni imel s sabo.

Na 11. strani

BRANJEVKE IN MLEKARICE

Vezna nit med Krasom in mestom

TRST - »Ženske, ki so v prejšnjem stoletju delale kot mlekarice in branjevke, so istočasno vzdrževale dom in skrbale za družino. Njihova vloga je bila zelo pomembna. Na njihovih ramenih je v bistvu slonel doberšen del družinskega ekonomskega sistema.« S temi besedami je na tiskovni konferenci na sedežu Pokrajine predsednica društva Joseph Sara Matijacic predstavila projekt o mlekaricah in branjevkah. Kot je poudarila ob prisotnosti predsednice Pokrajine Marie Terese Basse Poropat so ravno te ženske (foto Magajna) predstavljale vezno nit med Krasom oz. Istro in mestom.

PRI BARIJU Sedem mrtvih v eksploziji tovarne

BARI - Silovita eksplozija v tovarni s pirotehničnimi sredstvi v kraju Modugno pri Bariju je zahtevala kar sedem življenj, pet ljudi pa je nesrečo preživelo, a so hudo ranjeni. Bilo je kot v vojni. Kaže, da je eksplodiral kombi in povzročil verižno reakcijo eksplozij in požarov, tovarna pa je popolnoma uničena.

Na 2. strani

Tolpa nomadov goljufala priletne

Na 5. strani

Milje: nova odkritja o umrli domačinki

Na 5. strani

Zobotehnik namesto zobozdravnika

Na 10. strani

Kotalkarica Metka Kuk do uspeha kariere

Na 14. strani

PROSEK - Na bivšem sedežu rajonskega sveta

Stavbe za slovenske jasli ne bodo prodali

DEŽELA - Center Emil Komel

Strelna z jasnega ali res dogovor?

TRST - »Ta sklep deželne sveta in pogojevanja, ki jih vsebuje, je za nas prišel kot strelna z jasnega.« Takole predsednik Centra Emil Komel Saša Quinzi komentira četrtkovni sklep deželne sveta o prispevku 150 tisoč evrov goriški glasbeni ustanovi ob pogoju, da se do 31. julija 2017 združi z Glasbeno matico. Sklep po mnenju Quinzija ne odraža vsebine pogovora, ki so ga zastopniki goriške glasbene ustanove imeli z odbornikom Torrentijem, in tudi ne stališča upravnega odbora.

Popolnoma drugače razmišlja deželni odbornik Gianni Torrenti, ki

izraža zadovoljstvo nad prispevkom za Komela in hkrati nad napovedano združitvijo z Glasbeno matico. Torrenti pojasnjuje, da ni šlo za strelo z jasnega, kot pravi Quinzi, temveč za dogovarjanje v sklopu slovenske manjšine.

Podobno mnenje izraža deželni svetnik Demokratske stranke Stefano Ukmar, ki govori o premišljeni in uravnovešeni rešitvi. Da je treba zadevo preložiti za dve leti je v deželni svet predlagal in dosegel predstavnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovac.

Na 3. strani

carpinus

OUTLET PELLET

AKCIJA MESECA
BUKOVI PELETI BIOPROFIT
3,90 €

PRIPLEJMO NA DOM
minimalno paleta - 90 vreč
Za naročilo: 0038653334404

URNIK
ponedeljek - petek: 7.00 - 19.00
sobota: 8.00 - 13.00

Carpinus d.o.o.
Krvavi potok 31
6240 Kozina
www.carpinus.si

ANKARA - Po atentatu na njenih tleh

Turčija se je odločila za napad na položaje IS

ZDA so dovolile uporabo svojega oporišča v Incirliku

ISTANBUL - Doslej skrajno previdna Turčija se je po atentatih na njenih tleh odločno pognala v boj proti Islamski državi. Trije turški lovci so včeraj zjutraj bombardirali več položajev skrajne sunitske skupine Islamska država, je sporočil turški premier Ahmet Davutoglu. Do napadov prihaja po drastični zaostritvi med Ankaro in skrajneži. Napadi, ki so bili izvedeni pred 4. uro zjutraj po lokalnem času, so uničili tri položaje IS, so ob tem sporočili iz kabineta turškega premiera. Zatrtili so tudi, da je turška republika odločena uporabiti vse potrebne ukrepe za zagotovitev nacionalne varnosti.

Pred zračnimi napadi so v četrtek na turško-sirski meji izbruhnili spopadi med turško vojsko in pripadniki IS. Hkrati je v začetku tedna Turčijo pretresel bombni napad s 32 smrtnimi žrtvami, za katerega je vlada v Ankari odgovornost pripisala IS. IS na severu Sirije in Iraka nadzoruje velika območja. Meja med Turčijo in Sirijo pa je dolga več sto kilometrov.

Drugi pokazatelj preokreta v turški politiki je v tem, da je Turčija dovolila ZDA, da strateško pomembno

oporišče Incirlik na jugu Turčije lahko uporabljajo za zračne napade na položaje skrajne sunitske skupine Islamska država. Kot je dodal, so Američanom to dovolili «v določenem okviru». Ankara je tako popustila pritiskom Washingtona. Turčija je sicer del zavezništva proti IS, ki ga vodijo ZDA, a se je doslej držala v ozadiju ter poudarjala, da mora prioriteta ostati strmoglavljenje sirskega predsednika Bašarja al Asada.

Iz oporišča v Incirliku lahko ZDA hitreje napadejo trdnjave IS na severu Sirije kot iz oporišč v Jordaniji, Iraku in zalivskih državah, ki so jih uporabljali doslej.

Oporišče v turški provinci Adana je v uporabi od 50. let prejšnjega stoletja, ker je od meje s Sirijo oddaljeno le nekaj sto kilometrov, pa bodo ZDA za napade na položaje IS uporabile širši nabor letal ter tudi vojaške helikoptere. Poleg tega bodo s tem znižali stroške operacij proti IS.

Turčija je iz Incirlika doslej dovolila le humanitarne polete ter polete izvidniških letal. V času vojne v Iraku pa so ZDA oporišče uporabljale tudi za transport vojakov.

FRANCIJA Pokop žrtev letalske nesreče

MARSEILLE - V francoskih Alpah so včeraj, točno štiri mesece po strmogavljenju letala družbe Germanwings, v skupen grob pokopali neidentificirane posmrtno ostanke žrtev ter pripravili žalno slovesnost. Nemško letalo je 24. marca letos domnevno namerno strmoglavil kopilot, ki je imel psihične težave. Umrlo je vseh 150 ljudi na krovu letala. Na žalni slovesnosti v gorski vasi Le Vernet, nedaleč od prizorišča tragedije, se je zbralo več sto svojcev umrlih. Mnoge so tja prepeljali s posebnima letoma nemške letalske družbe Lufthansa, lastnice Germanwingsa, iz Barcelone in Düsseldorfa. To je bil zanje drug pogreb, potem ko so svoje bližnje enkrat že pokopali. (STA)

LJUBLJANA - Odnosi s Hrvaško

Seja o arbitraži brez ministra Karla Erjavca

LJUBLJANA - Slovenske parlamentarne stranke se strinjajo, da mora Slovenija v roku sama imenovati novega člana arbitražnega sodišča. O postopku izbire bodo govorili danes, skupno ime pa bodo iskale v začetku prihodnjega tedna. Hrvaški sabor bo medtem prihodnji teden na izredni seji razpravljal o arbitraži, Zagreb pa je o aferi včeraj uradno pisal arbitražnemu sodišču. Slovenski politični vrh se je po četrtkovem odstopu slovenskega člana arbitražnega sodišča Jerneja Sekolca in slovenske agentke na tem sodišču Simone Drenik že s polno paro lotil iskanja zamenjav.

Dvojica je odstopila dan po objavi posnetkov v hrvaškem tisku, na katerih Sekolec Drenikovi razkriva zaupne informacije o delu sodišča, med drugim da naj bi Slovenija glede meje na morju že dobila vse, kar je želela, razpravljata pa tudi o tem, kako vplivati na ostale arbitre. Arbitražni sporazum daje Sloveniji 15 dni, da najde novega arbitra, sicer bo to namesto nje storil predsednik arbitražnega sodišča. Glede na obstoječe zakonske postopke v Sloveniji, ki zadevajo imenovanje sodnikov mednarodnih sodišč, je ta rok nemogoče izpolniti, zato se sedaj išče druga pot. Med njimi sta sprememba zakonodaje po nujnem postopku, s katero bi skrajšali postopke imenovanja kandidata za arbitra, ali pa imenovanje arbitra s strani vlade. Slednja možnost naj bi izhajala iz samega arbitražnega sporazuma, ki je kot mednarodni akt nad nacionalnim zakonom.

V iskanju odgovora so se pri premierju Miru Cerarju sestali predstavniki parlamentarnih strank. Prišla sta tudi predsednik DZ Milan Brglez in pravosodni minister Zoran Klemenčič, medtem ko zunanjega ministra Karla Erjavca ni bilo. Ta naj bi se menda še vedno mudil v tujini, njegova odsotnost pa vse bolj bode v oči, saj nekateri ocenjujejo, da bi moral tudi on prevzeti odgovornost za afero. Kot je po srečanju povedal Cerar, so soglasno sklenili, da bo Slovenija v roku imenovala novega člana arbitražnega sodišča, ki odloča o meji s Hrvaško.

Vlada bo pripravila predlog postopka, po katerem bo potekala izbira,

in ga poslala v odbor DZ za zunanjo politiko. Ta bo o njem za zaprtimi vrati razpravljal že v soboto dopoldne. Prihodnji teden, še pred zaključenim postopkom formalne izbire, se bodo nato predstavniki parlamentarnih strank znova sestali in skušali na podlagi imen, ki jih bodo pred tem predlagale posamezne stranke, doseči dogovor o skupnem kandidatu. «Tako da bomo tudi v tem pogledu iskali kar najvišji možni konsenz,» je pojasnil premier. Predstavniki strank so ob odhodu s seje podobno kot premier izpostavili enotnost slovenske politike, da Slovenija predlaga svojega arbitra, medtem ko kaj več o tem, kako naj bi potekala izbira arbitra, niso povedali.

Prav tako zaenkrat ne želijo ugotoviti o imenih. Kot možna kandidata sta se sicer v medijih zaenkrat omenjala ustavni sodnik in strokovnjak za mednarodno pravo Ernest Petrič, katerega ime je bilo v igri že tudi ob prvem iskanju arbitra, ter pravnik in diplomat Borut Boh-te. Omenjalo se je tudi bivšega predsednika republike Danila Türka, a je ta to možnost zavrnil, saj da je bil angažiran v postopkih priprave arbitražnega sporazuma in oblikovanja arbitraže, zato ne more biti imenovan za arbitra.

Stvari se medtem hitro odvijajo tudi na hrvaški strani. Sabor bo tako na izredni seji v sredo in četrtek razpravljal o novih okoliščinah pri izvajanju arbitražnega sporazuma. Seja, na kateri bodo razpravljali o trajnosti in prihodnosti arbitražnega sporazuma, je bila sklicana le nekaj ur po tem, ko so iz vlade predsedniku sabora Josipu Leku poslali zahtevo za njen sklic. Pred tem je za ponedeljek sklican sestanek predsednikov parlamentarnih strank pri premierju.

V Zagrebu ne izključujejo možnosti, da bi Hrvaška razveljavila arbitražni sporazum oziroma od njega odstopila, ker da je arbitražni postopek zaradi ravnanja Sekolca in Drenikove kompromitiran.

Neimenovani vir iz hrvaške vlade je ocenil, da bi bilo najboljšje, če bi se arbitražno sodišče kar samo razpustilo, saj odločitev, ki je napovedana za december, ne bo v skladu z arbitražnim postopkom.

Letališče v Incirliku lahko za napade na IS uporabljajo zdaj tudi letalske sile ZDA

BARI - Eksplozija v tovarni s pirotehničnimi sredstvi

Sedem mrtvih

Pet ranjenih - V zadnjih petnajstih letih že 55 smrtnih žrtev

Dim je bilo videti daleč naokrog

ANSA

BARI - V tovarni pirotehničnih izdelkov v kraju Modugno blizu Barija na jugu Italije je silovita eksplozija okrog 12.30 povzročila veliko gorja. Umrlo je kar sedem delavcev (šest od teh takoj, sedmi v bolnišnici), pet pa je hudo ranjenih, eden je utrpel 90-odstotne opekline. Eksplozija je bila tako silovita, da je razbila stanovaljska okna daleč naokrog, gasilci pa so ocenili, da bodo potrebovali štirindvajset ur, da se lahko približajo

epicentru eksplozije, saj je pokalo še eno uro po prvi eksploziji. Ker je območje okrog tovarne gričevnato, je eksplozija povzročila več manjših požarov, ki so jih gasili tudi s pomočjo dve letal za gašenje canadair.

Na območju tovarne, v kateri običajno dela okoli deset ljudi, je, po prvih informacijah, najprej eksplodiral kombi, nato pa še cela tovarna. V teh dneh so v njej intenzivno izdelovali sredstva za praznovanja

okoljskih zavetnikov.

To ni prvič, da pride do takšne nesreče. V zadnjih petnajst letih je bilo v Italiji v tovarnah s pirotehničnimi sredstvi najmanj 18 hudih nesreč, ki so skupno zahtevali kar 58 smrtnih žrtev. Leta 2011 je eksplozija v Arpinu pri Frosinoneju terjala šest žrtev, leta 2008 je nesreča pri Orvietu zdesetkala štiričlansko družino.

ATENE - Kriza

Grčija: »trojka« zamuja, a bo gotovo prišla

ATENE - Predstavniki institucij, ki se bodo z Grčijo pogajale o novi pomoči, naj bi v Atene prišli v prihodnjih dneh. Omenjalo se je, da bi predstavniki Evropske komisije, Evropske centralne banke (ECB), Mednarodnega denarnega sklada (IMF) in stalnega mehanizma za stabilnost evra (ESM) lahko prišli že včeraj, vendar pa tja še niso prispeli. Voditelji evrskega območja so sredi julija dosegli dogovor o pripravljenosti na začetek pogajanj o novem programu pomoči, težkem od 82 do 86 milijard evrov, vendar je morala Grčija pred tem sprejeti nekatere nujne ukrepe.

V Atenah se zato pospešeno pripravljajo na prihod predstavnikov institucij, med drugim se ukvarjajo tudi z nekaterimi logističnimi vprašanji, kot je kraj pogajanj. Po poročanju medijev naj bi še vedno iskali lokacijo, ki bo zagotavljala dovolj varnosti za začetek tajnih pogajanj. Medtem pa IMF vztraja pri ločenih pogajanjih z grško vlado, zaradi česar naj bi predstavniki sklada zamaknili svoj prihod v Atene. Evropski komisar za finančne in gospodarske zadeve Pierre Moscovici in sicer sredo v Strslju dejal, da so se pogajanja grških oblasti in institucij že začela. (STA)

SLOVENSKA MANJŠINA - Napovedana združitev Centra Komel in Glasbene matice

Torrenti zadovoljen s sklepom, ki je za Quinzija strela z jasnega

Posredovanje Igorja Gabrovca, medtem ko Stefano Ukmar govori o dogovorjeni rešitvi

TRST - »Z namenom, da do 31.7.2017 pride do združitve ustanov slovenske jezikovne manjšine (drugi odstavek člena 15 zaščitnega zakona) in v perspektivi izvajanja glasbene vzgoje na slovenskih ali dvojezičnih šolah (državna šolska reforma), je deželna uprava pooblaščen, da predhodno in samo za leto 2015 dodeli izredni prispevek 150 tisoč evrov Slovenskemu centru za glasbeno vzgojo Emil Komel v podporo njegovi institucionalni dejavnosti v tekočem letu«. Tako se glasi sklep, s katerim je deželni svet - kot smo poročali - odobril izredni prispevek za Center Emil Komel v pričakovanju združitve z Glasbeno matico, ki je skupaj s Komelom omenjena v členu 15 zaščitnega zakona za slovensko manjšino. Sklep je predlagal odbornik Gianni Torrenti.

Prvotno je bila združitev časovno direktno vezana na prispevek, na kar jo je Igor Gabrovca »omilil« s tem, da je časovnico za združitev določil konec julija 2017. Zastopnik Slovenske skupnosti je »uro premaknil« za dve leti. To pomeni, da je še dovolj časa za premišljene in dogovorjene rešitve. V svojem posegu v deželnem svetu je bil zastopnik SSK kritičen do pogojevanja, ki jih je bil deležen Center Komel. Izrazil je prepričanje, da bi zadevo morali izpeljati drugače, saj stvar sedaj lahko izpade tudi kot izsiljevanje.

Saša Quinzi, predsednik Centra Komel

Iz deželnega sklepa je razvidno, da je vezan na določilo šolske reforme (predlagala ga je poslanka Tamara Blažina), ki govori o poučevanju glasbe na slovenskih šolah v Trstu in Gorici in na špetrski dvojezični šoli. Slednje bodo lahko - brez dodatnih stroškov za državo - sklenile konvencije z glasbenimi centri v slovenskem jeziku. In to vedno na osnovi 15. člena zaščitnega zakona (glasbena vzgoja).

»Ta sklep deželnega sveta in pogojevanja, ki jih vsebuje, je za nas prišel kot strela z jasnega,« pravi predsednik Centra Ko-

Deželni odbornik Gianni Torrenti

mel Saša Quinzi. Sklep po njegovem ne odraža vsebine pogovora, ki so ga zastopniki goriške glasbene ustanove imeli z odbornikom Torrentijem, in tudi ne stališča upravnega odbora. Do tukaj veliko razočaranje predsednika Quinzija, ki ni želel dodatno komentirati odločitve deželnih svetnikov, ki jo bo Center Komel poglobljeno analiziral in ocenil.

Popolnoma drugače razmišlja odbornik Torrenti, ki izraža veliko zadovoljstvo nad prispevkom za Komela in hkrati nad napovedano združitvijo z Glasbeno

matico. Torrenti pojasnjuje, da ni šlo za strela z jasnega, kot pravi Quinzi, temveč za dogovarjanje v sklopu posvetovalne komisije za Slovence. »Slovenska manjšina mora združiti moči na področju glasbenega šolstva in založništva. Dežela podpira ta proces ne zato, ker ji je všeč, temveč, ker je prepričana, da to koristi predvsem manjšini. Zato s politiko dialoga spodbujamo sodelovanje in združevanje,« je za Primorski dnevnik dejal Torrenti.

Deželni svetnik DS Stefano Ukmar v sporočilu ocenjuje, da je prispevek Centru Komel dejansko namenjen za premišljeno in dogovorjeno spojitve dveh glasbenih šol v Gorici, kar se bo zgodilo do 31. julija 2017.

»Dogovor o časovnem roku, gre za celi dve šolski leti, je bil dosežen na seji z deželnim odbornikom Torrentijem ob prisotnosti predstavnikov SSO in SKGZ ter obeh slovenskih deželnih svetnikov. Popravek je potem formalno predstavil kolega Gabrovca. S tem lahko trdimo, da sta si politika in civilna družba enakomerno porazdelili odgovornost za omenjeno potezo. Že dalj časa trdimo, da bo premišljena odprava nekaterih tako imenovanih dvojnikov prinesla večjo kakovost in boljše koriščenje finančnih sredstev, zato proračunski rebalans predstavlja naknadno zadovoljenje,« je v sporočilu zapisal Ukmar.

S.T.

ZALOŽNIŠTVO - Solidarnost

Novinarski sindikat na strani Novega glasa

TRST - Deželni novinarski sindikat (Assostampa) podpira novinarje tednika Novi glas, ki mu zaradi hude finančne krize grozi zaprtje. Časnik trenutno zaposluje štiri novinarje (tri za nedoločen čas in eden part-time), pomoč pa mu nudijo tudi zunanji sodelavci.

Novinarski sindikat se v svojem stališču sklicuje na stališče Zadruga Goriška Mohorjeva in njenega upravnega odbora, ki sta v sporočilu za javnost ugotavljala, da je redno poslovanje zadruga za leto 2015 močno ogroženo, saj se je do danes ugotovljeni skupni seštevek javnih prispevkov, ki omogočajo redno izhajanje tednika Novi glas, knjig založbe Goriška Mohorjeva družba in revije Pastirček, ponovno znižal in tokrat za dobrih 43.000 €. Upravni odbor opozarja, da v primerjavi z zneskom, ki ga je zadruga prejela v letu 2011, so se javni prispevki znižali za kar 90.000 €.

Upravni odbor, ki je že v finančnem letu 2014 opravil korenito revizijo stroškov, ugotavlja, da je tako stanje strukturno nevzdržno, kar pomeni, da je v kratkoročni perspektivi redno izhajanje tednika Novi glas, knjig založbe Goriška Mohorjeva družba in revije Pastirček ogroženo. To bi po mnenju novinarskega sindikata, poleg ostalih posledic, tudi prizadelo medijski pluralizem v slovenski manjšini.

Slovenijo obiskuje vse več turistov

LJUBLJANA - Slovenijo je v prvih petih mesecih obiskalo 1,2 milijona turistov, kar je 10,1 odstotka več kot v enakem obdobju lani. Skupaj so ustvarili več kot 3,1 milijona prenočitev oz. sedem odstotkov več kot lani, izhaja iz objavljenih podatkov državnega statističnega urada. Število domačih turistov se je od januarja do maja povečalo za 8,1 odstotka na 442.104, število tujih pa za 11,3 odstotka na 765.220. Tudi pri prenočitvah so priderljajali tuji turisti, ki so ustvarili 1,8 milijona prenočitev oz. 8,2 odstotka več kot v primerljivem obdobju lani, domači turisti pa so ustvarili 1,3 milijona prenočitev oz. 5,4 odstotka več. Ključni trgi, od koder so prihajali tuji turisti, so bili Avstrija (16 odstotkov), Italija (14 odstotkov), Nemčija (13 odstotkov) ter Velika Britanija, Rusija, Hrvaška in ZDA (iz vsake po štiri odstotek). Največ prenočitev turistov so v maju zabeležile zdraviliške občine (29 odstotkov ali več kot 229.000), sledile so obmorske občine (166.000), gorske občine (161.000) in občina Ljubljana (skoraj 111.000 ali 14 odstotkov). V vseh vrstah občin se je število turističnih prenočitev povečalo. Polovica prenočitev turistov je bilo ustvarjenih v občinah Piran, Ljubljana, Bled, Brežice, Moravske Toplice in Kranjska Gora. Domači turisti so največkrat prenočili v občini Piran (14 odstotkov vseh domačih prenočitev), tuji turisti pa v občini Ljubljana (20 odstotkov vseh tujih prenočitev).

Gasilci brez miru

PELJEŠAC - Hrvaški gasilci so v noči na petek preprečili ognjenim zubljem, da bi zajeli hiše v vasi Šparagovici na polotoku Pelješcu. Požara še niso lokalizirali in bo v primeru močnejšega vetra lahko ponovno ogrožal naselje Janjina. Medtem so lokalizirali velik požar na Korčuli. Gasilci imao veliko dela tudi s požari na otoku Brač in v hrvaški Istri.

AVTOCESTA A4 - Slovenec Gašper Debevec

Umrl mlad oče, ki se je vračal z Expa

LATISANA - Na avtocesti A4 se je v četrtek v tragični prometni nesreči pretrgala življenjska nit 28-letnega Slovenca Gašperja Debeveca, upravitelja družinskega mizarskega podjetja v Podplešivici pri Brezovici. Okrog 13. ure je voznik avtomobila znamke BMW, v katerem se je kot sopotnik peljal tudi Debevec, med vožnjo v smeri proti Trstu na odseku med Latisano in San Giorgiom (v videmski pokrajini) iz neznanih vzrokov izgubil nadzor nad vozilom in se silovito zaletel v tovorno vozilo, ki je bilo ustavljeno na izogibališču. Turški šofer je po poročanju italijanskih medijev ustavil vozilo, da bi zamenjal gumo, pri čemer je ostale udeležence v prometu pravilno opozoril na ustavljeno tovorno vozilo. 41-letni slovenski državljani, ki je vozil Debevec BMW, pa je izgubil nadzor in se zaletel v tovorno vozilo: avto se je dejansko znašel pod priklonnikom, v pomečkanem vozilu je Debevec (sedel naj bi na desnem prednjem sedežu) umrl, voznik pa naj bi se lažje poškodoval. Po prometni nesreči in med odstranjevanjem razbitin je nastala dolga vrsta vozil, ki je kmalu dosegla sedem kilometrov, dobro uro pozneje pa se je položaj začel postopno normalizirati. Med možnimi vzroki nesreče je voznikova utrujenost, dvojica se je ravnokar vračala z dela na milanskem Expu.

Gašper Debevec se je rodil v Ljubljani, pri očetu se je naučil mizarskega poklica, v Škofji Loki je obiskoval srednjo lesarsko šolo. Zdaj je upravljal družinsko podjetje v Podplešivici pri Brezovici. V zadnjem obdobju se je večkrat odpravil v Italijo, zlasti na svetovno razstavo Expo v Milanu, kjer je pomagal urediti slovenski paviljon. Tam so ga spoznali tudi strokovnjaki tržaškega studia Obrat; tržaški arhitekt Igor Spetič je bil nad novico zaprepačen: »Gašper se je v slovenskem paviljonu ukvarjal z montažo lesene opreme - od odra do lesenih oblog. To je velika tragedija, bil je mlad, vesel in požrtvovalen fant,

v Milanu je novica vse pretresla ...«

Še najbolj žalostno pa je dejstvo, da si je Debevec ustvarjal družino. Zapušča namreč dveletno hčerko in mlado ženo, ki pričakuje drugega otroka. (af)

TRBIŽ - Danes Začenja se No Borders Music Festival

Drveni se na Trbižu začenja že dvajseti No Borders Music Festival. Enega izmed glavnih poletnih glasbenih dogodkov bo letos uvedel italijanski glasbenik Roy Paci (na sliki) in njegov bend Aretuska. Sicilijanski trobentač bo danes zvečer nastopil ob 21.15 na trbiškem Trgu Unità. Vstop na koncert bo prost. Roy Paci se na Trbiž vrača po skoraj petnajstih letih, saj je zadnjič nastopil na trbiškem nogometnem igrišču daljnega leta 2001 s francoskim glasbenikom Manu Chaom. Znani trobentač in njegova skupina Aretuska bosta publiko razveselila s starimi avtorskimi komadi, gotovo pa bosta zaigrala tudi kako znano glasbeno priredbo, seveda v ska oziroma rocksteady - soul stilu.

Za pravo presenečenje so organizatorji poskrbeli za jutri, ko bo na Trgu Unità, ravno tako ob 21.15 nastopila ameriška pop zvezda Anastacia. Ameriška pevka bo No Borders Music Festival obiskala v sklopu daljše glasbene turneje, ki nosi naslov Resurrection.

Trbiški glasbeni festival se bo nato nadaljeval v nedeljo 2. avgusta, ko bosta na Trgu Unità nastopila najbolj znana violončelist na svetu in sicer duo 2Cellos. Luka Šulić in Stjepan Hauser bosta tudi tokrat pripravila celo vrsto glasbenih priredb znanih rok skladov.

Letošnji No Borders Music Festival se bo zaključil v soboto 8. in nedeljo 9. avgusta. Najprej bo v soboto na Belopeških jezerih v prvih popoldanskih urah nastopil italijanski pianist Remo Anzovino, dan kasneje pa bo pred kočjo Gilberti koncertiral angleški kantavtor Jack Savoretti. Več informacij o festivalu lahko dobite na spletni strani www.nobordersmusicfestival.com. (RD)

Avto zgori, voznik pobegnil

KOPER - Koprski policisti poročajo o zanimivi intervenciji v predoru Kastelec. V četrtek ob 17. uri so bili namreč obveščeni, da je prišlo do požara na osebnem vozilu. Na kraj so poleg policistov odhiteli še gasilci, ko so vozilo pogasili, pa so v branikih avtomobila opazili zvitke droge. Voznika, ki je s kraja pobegnil, policisti še iščejo. Kot so sporočili s Policijske uprave Koper, so našli za okoli tri kilograme droge, najverjetneje indijske konoplje. Voznik je s kraja požara v neznano smer pobegnil že pred prihodom policistov in gasilcev, koprski kriminalisti pa nadaljujejo s preiskavo.

VINOGRADNIŠTVO - Drugi deželni prispevek

Domu prosekarja še dvesto tisoč evrov

Tako zgleda okvirni načrt za Dom prosekarja, ki ga načrtujejo na Proseku

Deželni svet je v dopolnjeni proračunski zakon 2015 (rebalans) vključil dodatnih 200 tisoč evrov za ureditev Doma Prosekarja na Proseku. Za izvedbo tega projekta je sedaj na razpolago skupno 400 tisoč evrov, uresničili pa naj bi ga na notranjem dvorišču domače društvene gostilne, ki je ta načrt že večkrat podprla.

Odločitev deželnega sveta v tiskovnem sporočilu pozdravlja deželni poslanec Demokratske stranke Stefano Ukmar. Novi odbornik za kmetijstvo Cristiano Shaurli in Ukmar sta se pred nedavnim srečala s predsednikom Tržaške trgovinske zbornice Antoniom Paolettijem. Domenili so se, da bo Dežela prispevala naknadnih 200.000 evrov za ureditev doma Prosekarja na Proseku, morebitni primanjkljaj pa bo krila trgovinska zbornica. »Z odobritvijo rebalansa je torej mučna in včasih tudi polemična zgodba o domu Prosekarja, ki je namenjen promociji vseh domačih vin, zaključena. Za uresničitev projekta nosita zdaj odgovornost izključno trgovinska zbornica, ki je koristnica prispevka, ter podpisniki znanega protokola o Proseccu DOC,« je v sporočilu zapisal Ukmar.

Deželni svet je med drugim prisluhnil članom Društvene gostilne Prosek, ki so na svojem zadnjem občnem zboru zahtevali, naj podpisniki protokola o zaščitni vinski znamki Prosecco Doc zagotovijo potrebna sredstva za uresničitev promocijskega centra na Proseku kot pomembnega dejavnika za razvoj kmetijstva, turizma in gospodarstva na področju Proseka in širše tržaške okolice.

Predsednik Claudio Černjava je na občnem zboru spomnil, da je bilo že junija 2013 na sestanku s predstavniki oblasti obljubljeno, da bo Dom prosekarja dobil svoj domicil v prenovljenih prostorih društvene gostilne. Društvo je pripravilo načrt in tudi predračun stroškov, v ta namen je bilo, kot rečeno, že nakazanih 200 tisoč evrov.

Černjava je s predsednikom trgovinske zbornice Antonio, Paolettijem podpisal uradni dogovor o ureditvi Doma prosekarja na Proseku, odtlej pa se do predpisnočnjim ni nič spremenilo. Namesto teh sredstev je Shaurlijev predhodnik Sergio Bolzonello celo predlagal, da bi doslej nakazana sredstva »preusmerili« za druge kmetijske dejavnosti. To je negativno presenetilo ne samo Černjavo in Prosečane, temveč vse podpisnike protokola o Proseccu DOC. Bolzonella je nasledil Shaurli in zadeve z izvajanjem protokola Prosecco DOC in posledično z Domom prosekarja so ubrale drugo pot. Upamo v pravo smer.

S.T.

OBČINA TRST - Nekdanjega sedeža zahodnokraškega rajonskega sosveta ne bodo prodali

Na Proseku slovenske jasli?

Občinski odbor medtem sprejel proračun - V ponedeljek začetek razprave v komisiji - Občinski svet bo odobril bilanco najkasneje 7. avgusta

Na Proseku bodo morda nazadnje lahko nastale slovenske jasli, ki jih krajan in sicer večji del kraških prebivalcev še kako potrebuje. Zamisel o ustanovitvi slovenskih jasl, kjer bi bil po potrebi tudi italijanski oddelek, je že podprl zahodnokraški rajonski sosvet. Ta je predlagal uporabo občinske stavbe blizu vrtca, kjer je bil nekoč sedež rajonske skupščine in ki je danes domala zapuščena.

Problem je bil v tem, da je namerala tržaška občinska uprava to poslopje prodati. Zdaj ni več tako. Pristojni občinski odbornik Andrea Dapretto je namreč na četrtkovi seji občinskega sveta med razpravo o načrtu za prodajo in ovrednotenje občinske imovine oziroma nepremičnin osvojil ustrezen amandma tržaškega občinskega svetnika Gibanja 5 zvezd Stefana Patuanellija, ki sta ga podpisala tudi vodja svetniške skupine Demokratske stranke v občinskem svetu Marco Toncelli in občinski svetnik stranke Slovenske skupnosti v skupini DS Igor Švab.

V popravku je bil predlog, da se iz seznama imovin izloči prodajo stavbe na Proseku s hišno številko št. 220. Rajonski svet je predlagal, da lahko to postane sedež za jasli, v glavnem za potrebe slovenskega prebivalstva, po potrebi pa bi lahko odprli tudi italijanski oddelek, je bilo utemeljeno. Zaradi tega te stavbe ne gre prodati, a je treba nasprotno proučiti možnost ustanovitve slovenskih jasl, so še povedali v občinskem svetu.

Med imovinami na »prodajnem« seznamu je bila tudi delna prodaja palače Carciotti. Občinski svet je sprejel ustrezeni sklep občinske uprave, a pod pogojem, da bo izkupiček iz prodaje dveh tretjin palače (na prodaj je manj plemeniti del poslopja) namenjen za obnovo pomembnejšega dela, ki bo ostal v občinskih rokah. Ta popravek je predlagala občinska svetnica gibanja Drugi Trst Alessia Rosolen in je bil soglasno sprejet.

Občinski proračun bodo sprejeli v začetku avgusta

Tržaški občinski svet bo razpravljal o občinskem proračunu in ga odobril 6.

avgusta oz. najkasneje 7. avgusta. Tržaški občinski odbor je namreč v četrtek sprejel bilanco. Vodje svetniških skupin v tržaškem občinskem svetu so se na večrajšnji seji odločili, da se bo razprava v pristojni občinski komisiji začela v ponedeljek ob 12. uri, ko bo občinska uprava predstavila proračun. Z bilanco se bodo v naslednjih dneh ukvarjali v posameznih rajonskih svetih, medtem ko se bodo člani komisije sestali s posameznimi občinskimi odborniki. Občinski svet bo o bilanci razpravljal 5. avgusta z obvezo, da pride do glasovanja naslednji dan ali najkasneje v noči na petek, 7. avgusta.

Odobritev proračuna pred politnim premorom bo med drugim dala možnost, da se bo v občinskem svetu že v začetku septembra začela razprava o prostorskem načrtu, ki je bil že sprejet, a še čaka na odobritev.

A.G.

V občinski stavbi blizu vrtca bi lahko nastale jasli

FOTODAMJ@N

Pristanišče raste, logistična ploščad še ne

Prehod večjega dela starega pristanišča pod občinsko last, premestitev prostocarinskega območja, prizadevanja za ponovni zagon pristanišča in sprejetje pristaniškega splošnega regulacijskega načrta, ki je tik pred zdajci, so glavni premiki, do katerih je prišlo v Trstu, odkar je komisar Zeno D'Agostino prevzel v roke tržaško Pristaniško oblast. Mnogo bo potrebno še storiti, vendar D'Agostino zagotavlja, da delajo na tem in da bo tržaško pristanišče kmalu zaplulo s polnimi jadri.

Obračun v zadnjem obdobju opravljenega dela je komisar podal na seji pristaniškega odbora, kjer je obenem potožil, da dela za gradnjo logistične ploščadi žal niso še stekla. Gradbišče je sicer slovesno odprla tik pred zaključkom svoje mandata bivša predsednica Pristaniške oblasti Marina Monassi, postavitvi temeljnega kamna pa

ZENO D'AGOSTINO

niso sledili drugi. Z dogajanjem v pristanišču se bodo lahko vsekakor seznanili občani v septembru. Pristaniška oblast bo namreč v sodelovanju s pristaniškimi delavci pridela dan odprtih vrat, obiskovalci pa si bodo lahko od blizu ogledali delo na različnih terminalih. Dan odprtih vrat bo najbrž veljal tudi za staro pristanišče, za promocijsko dejavnost pa se bodo poslužili tudi spleta in socialnih omrežij.

A.G.

AcegasApsAmga v lokalni Confindustrii

Družba AcegasApsAmga je postala članica zveze Confindustria Venezia Giulia, tj. zveze, ki združuje člane nekdanje tržaške in goriške Confindustrie oz. 550 podjetij in 30000 ljudi. AcegasApsAmga je del skupine Hera in šteje na zaposlenih in Goriškem približno tisoč zaposlenih. Članstvo v lokalni Confindustrii dokazuje, da je zakoreninjenost na ozemlju strateškega pomena, je ocenil pooblaščenec upravitelj Cesare Pillon.

Župan Cosolini obiskal podjetje Bluewago

Tržaški župan Roberto Cosolini si je v okviru obiskov podjetij na Tržaškem ogledal družbo Bluewago, ki deluje v raziskovalnem centru na Padričah. Podjetje, ki je pred kratkim prešlo v roke skupini podjetnikov iz Veneta, ponuja inovativno spletno platformo za počitnice na morju.

KVESTURA - Tiskovna konferenca

Po krajah v stanovanjih žrtvam vračali ključe

Tolpa nomadov za zapahi - Žrtve so bile predvsem ostarele osebe

Tržaški policisti so v sodelovanju s piemontskimi kolegi iz Cune in Turina v sklopu operacije Toni (to je bil vzdevek enega od tatov) aretirali tolpo italijanskih nomadov, specializirano v krajah in goljufijah. Njihova tarča so bile starejše osebe, ki so nič hudega sluteče nasedale prefinjenim prevaram štirih nomadov. Ti pa so svojo kriminalno dejavnost opravljali po vsej severni in srednji Italiji. V Trstu so med majem in junijem uspešno izvedli najmanj tri kraje v prav tolikih stanovanjih. Na pohodu naj bi bili tudi v Vidmu in Venetu, v kampu v Montegrottu (Padova) so imeli svoj štab za severovzhodno Italijo.

Po besedah vodje tržaškega mobilnega oddelka Marca Calija so bile žrtve tatov starejše ženske, s katerimi je prvi stik vzpostavila ženska predstavica četverice. 42-letna Rosa Bresciani se je starkam predstavljala kot stara znanka in jim med pogovorom izmikala ključe stanovanja. Predajala jih je trem moškim, ki so brez težav vstopali v stanovanja in kradli nakit ter bankovce, nato pa ob prvi priložnosti vedno s pomočjo omenjene ženske celo vračali ključe žrtvi.

Policija jim je prišla na sled po zbiranju pričevanj v krajih, kjer se je omenjena ženska redno pojavila. Skupni imenovalec je tako piemontskim kot tržaškim preiskovalcem ponudil možnost, da uvedejo nove preiskave.

V času preiskovanja je tržaški policiji uspelo pravočasno preprečiti kar tri poskuse vloma, s tem da je po prisluškovanjih na prizorišču morebitne kraje predhodno napotila policijsko izvidnico.

Policisti so po številnih zbranih elementih naposled le pridobili priporni nalog preiskovalnega sodnika Nicolija. Štiri tatove so aretirali kolegi iz Cune. Ob že omenjeni Rosi Bresciani že sedijo v zaporu z obtožbo tatvine v oteževalnih okoliščinah še ostali člani družinske tolpe: 21-letni Denni Baroero, 36-letni Alessandro Bresciani in 45-letni Michele Baroero. Policisti so ocenili, da znaša skupna vrednost tatvin do 40.000 evrov.

Tolpa naj bi ob prefinjenih krajah izvajala tudi serijo goljufij na račun ostarelih, o katerih je preiskovanje še v teku. Na domovih naj bi se predstavljali s ponarejenimi izkaznicami karabinjerjev in uslužbencev energetskega podjetja. (mar)

»Ostareli zlahka nasedajo goljufom, predvsem v poletnem obdobju, ko se lahko primeri osebne osamljenosti pomnožijo,« je poudaril vodja mobilnega oddelka Marco Cali

FOTODAMJ@N

UTOPITEV Thomas izdihnil v bolnišnici

V torek so ga kopalci v Grljanu potegnili iz vode, reševalci službe 118 so ga nato oživljali ter odpeljali v katarinsko bolnišnico, kjer pa je v četrtek po dvodnevni umetni povzročeni komi izdihnil. Za 35-letnega Thomasa De Marchija ni bilo več pomoči. V morju v Grljanu se je počutil slabo med potapljanjem brez jeklenk, po poročanju dnevnika Il Piccolo je na pomoč prva poklicala njegova žena, ki se je potapljala z njim. De Marchi je delal v Briški jami, bil je njen koordinator v okviru tržaškega društva Società Alpina delle Giulie (v sklopu italijanskega alpinističnega kluba CAI). Bil je velik ljubitelj športa in narave, ki je veliko prispeval k prepoznavnosti Briške jame.

Aretacija pri belem dnevu

Opoldne so policisti pred veleblagovnico Coin na Korzu Italia aretirali in odpeljali žensko (fotoDamj@n). Coin je skoraj vsakodnevna tarča tatov, ki si skušajo prilastiti najrazličnejše blago, kvestura pa včeraj še ni pojasnila, kaj se je zgodilo.

PREFEKTURA - Omizje o varnosti po zadnjih dogodkih v Barkovljah

Pozornost v Trstu visoka, število kaznivih dejanj upadlo

V Trstu je pozornost velika in po nekaterih nedavnih dogodkih še večja, na splošno pa ni mogoče trditi, da je varnost občanov ogrožena. Na Prefekturi je včeraj spet zasedalo pokrajinsko omizje za red in varnost, ki ga je po primeru otipavanja mladotnega dekleta v morju pri Čedazu sklical tržaški župan Roberto Cosolini. Na omizju sodelujejo sile javnega reda. Že drugi

zapored je omizje zasedalo pod vtisom polemik, ki so se razvnele zaradi kaznivih dejanj, ki so jih zakrivali tuji državljani, zaključki pa so v bistvu enaki: v Trstu ni večjih težav v zvezi z varnostjo, število kaznivih dejanj je v zadnjih letih celo upadlo. Župan je po zadnjem dogodku na barko-

vljanski obali izrazil zaskrbljenost, in sicer predvsem zaradi nevarne težnje, da se tema varnosti sprevrže v konfrontacijo med različnimi etničnimi skupinami. Izraz »tujec« ne sme biti sopomenka za »prestopnika«. Mazanje kopaljšča pri Čedazu, pretep pred Ausonio in domnevno otipavanje pa so med seboj nepovezani dogodki, ki jih ne gre zlorabiti v politične namene. Župan vsekakor vabi razne skupnosti, da pomagajo ohraniti red v mestu.

Prefektinja Francesca Adelaide Garufi je potrdila, da statistični podatki ne kažejo na porast kaznivih dejanj, prej nasprotno: v primeru z lanskim letom se je njihovo število zmanjšalo za 16 odstotkov: »Prisotnost "drugičnih" vpliva na naš občutek ogroženosti, upati pa je, da se bo napetost znižala, ko bo sistem sprejemanja migrantov prinesel zelene učinke.«

MILJE - Nova odkritja v tragični zgodbi o domačinki, katero so po več letih našli mrtvo

Na vrata so ji trkali le dolgovi

Nekatera vprašanja v tragični zgodbi gospe Marie Grazie Sasso dobivajo prve odgovore. Našli so jo okostenelo na domu, ki ga je bila leta 2005 podedovala od stare tete. O tem pričajo podatki prenosa lastnine v zemljiški knjigi. Pojasnjen je tudi razlog, zakaj je sodni izvršilec potrkal na vhodna vrata v UL. Dante Alighieri.

Predstavniki sodišča je po vsej verjetnosti želel osebno izročiti gospe Sasso obvestilo o rubežu poslopja, saj je bila pokojnica leta 2011 obsojena na plačilo 14.700 evrov nekemu obrtniku. Do sodniške odločitve je prišlo po triletni pravdi, ki se je sicer začela v letu 2009, ne da bi obtoženka kdajkoli prisostvovala postopku in končni odločitvi (v skladu z ocenami sodnega zdravnika naj bi umrla najkasneje leta 2008). Sassova je izvrševalcu prenovitvenih del očitala slabo izvedbo le-teh in prekinila pogodbo. Obrtnik je sicer zahteval še višjo vsoto denarja, ki pa mu ni bila nikdar izplačana. Ob koncu leta 2014 je znesek z obrestmi narasel že na 22.200,27 evra.

Oktobra lani je sodni izvrševalec ženski že poskusil oddati obvestilo, ampak ni bilo odziva. Odvetnik Raffaele Leo, ki je gospe sledil v začetnih fazah pravde, jo je zadnjič videl maja 2007. Pismo, ki ji ga je naslovil oktobra 2010, je ostalo brez odgovora. Občino

Milje je zato zaprosil, da mu izstavi potrdilo o bivališču gospe Sasso, ki je za urade miljske občine dejansko že nekaj let prebivala na hišni številki 36 v Ulici Dante Alighieri.

Mogoče jo je zadnjič videl geometer, ki ga je Sassova imenovala kot izvedenca v omenjeni tožbi. Ta je vstopil v stanovanje proti koncu leta 2007. Zelo verjetno je, da gospa Sasso ni preživela naslednje zime, saj se njeni stiki z zunanostjo tu prekinajo.

Prijateljske in sorodniške vezi so bile skrhane. Živa je le starejša teta Giuseppina Sasso vdova Frausin,

stara 97 let, ki je bila v četrtek nad novico presenečena, saj je bila prepričana, da Maria Grazia Sasso še živi v francoski Nici. Da je Sassova nekaj časa preživela v Franciji, je potrdil odvetnik Alessandro Zigante, čigar oče se je ukvarjal z oporoko stare tete in prenosom lastnine leta 2005.

Odprto ostaja vprašanje, zakaj si je gospa Sasso želela osamljenosti in zakaj ni stopila v stik s sorodniki, ob tem pa je naročila obnovitvena dela. Truplo so našli ovito v tri plašče, nekaterim pa naj bi bila sama priznala, da živi ob soju sveč. Ali je zabredla v težko rešljive finančne težave? Vpletenega obrtnika je novica močno presunila. Opisal jo je kot popolnoma normalno osebo, obžaluje pa dejstvo, da se bo moral zopet zateči k odvetniku zaradi nadaljevanja terjatve neizplačane vsote.

Dejansko so jo zasledovali samo še dolgovi, ki so ji nekega dne še zadnjič potrkali na vrata. Vprašanje je, zakaj miljski občinski uradi, ki so dejansko vedeli, kje prebiva, niso nikoli zahtevali plačila davka na nepremičnino ali na odpadke. Marsikdo jo opisuje kot čudakinjo. Mogoče pa bi osamljeni gospe Sasso beseda ali vprašanje več nekoliko spremenila življenje.

Andrej Marušič

Preiskava o Čedazu

Jezikovne prepreke in takojšnja izpušitev bratranca osumljenca, ki nima prebivališča, otežujejo preverjanje domnevnega spolnega nadlegovanja deklice pri Čedazu. Tako pravi odv. Andrea Cavazzini, ki po uradni dolžnosti zagovarja 27-letnega Khana Sinzajia Rozija. Slednji pozna samo neko pašunsko narečje in trdi, da do vhoda v sodno dvorano ni vedel, zakaj je v priporu. Rozi trdi, da je bilo v morju pri Čedazu mnogo ljudi in da se je med plavanjem nehote morda koga dotaknil. Na avtobusni postaji so ga potem aretirali. 13-letna deklica pa trdi, da jo je moški otipal. Preiskava se nadaljuje.

ZGODOVINA - Projekt društva Joseph

Mlekarice in branjevke ekonomska gonilna sila

Koordinator pobude je Enrico Maria Milič - Predstavitev na Pokrajini

»Ženske, ki so v prejšnjem stoletju delale kot mlekarice in branjevke, so istočasno vzdrževale dom in skrbele za družino. Njihova vloga je bila zelo pomembna. Na njihovih ramenih je v bistvu slonel dober del družinskega ekonomskega sistema.« S temi besedami je na tiskovni konferenci na sedežu Pokrajine predsednica društva Joseph Sara Matijacic predstavila projekt Donne tra i confini: venderigole, mlekarice e le altre, dai campi del Carso alle piazze di Trieste. Kot je poudarila ob prisotnosti predsednice Pokrajine Marie Terese Basse Poropat so ravno te ženske predstavljale vezno nit med Krasom oz. Istro in mestom. Danes tega stika žal ni več. Lahko si torej zamislimo, kako bi ga lahko ponovno vzpostavili.

Glavni cilj projekta je javnosti predstaviti družbeno plat krajevne zgodovine, na katero se večkrat pozablja. Organizatorji želijo nuditi natančnejše opise poti, po katerih so vsakdan iz podeželja do mesta hodile mlekarice in branjevke. Podati hočejo vzdušje krajev, kjer so prodajale domače izdelke. Izpeljali bodo vrsto vodenih ogledov in didaktičnih ter gledaliških laboratorijev. Društvo Joseph ima svoj sedež v Pliskovici in si že leta prizadeva za ovrednotenje Krasa. Posebno pozornost pos-

Predstavitev projekta, ki govori o mlekaricah in branjevkah

FOTO DAMJ@N

veča razvijanju spoštljivega odnosa med človekom in naravo. Projekt je podprla Pokrajina Trst v okviru razpisa za promocijo teritorija. Ob društvu Joseph pri njem sodelujejo še Združenje Slow food, društvo Drop Out in društvo Laby. Koordinator projekta Enrico Maria Milič je poudaril, da so namerno postavili v ospredje žensko delovno silo: »Branjevke ali tako imenovane venderigole so na mestnih sejmi in trgih prodajale razne domače izdelke, mlekarice pa so vsak dan iz kraških vasi v mesto nosile vrče mleka. Liki teh žensk zadobivajo spet ključno vlogo, ker se ponovno nahajamo v času, ko je razvoj odvisen od manjših krajevnih družbeno-

ekonomskih sistemov.«

S tem, da se podrobneje poglobimo v njihova vsakdanja opravila, lahko nudimo marsikatero izhodišče za sedanjost. Poudarja se namreč pomen cele vrste poklicev, ki se navezujejo na domačo zemljo in okolje. V filmu, ki ga bodo namensko posneli in predvajali decembra, ko se bo projekt zaključil, želijo vzpostaviti ravno to vzporednico med preteklostjo in sedanjostjo. Torej eno ob drugo s pomočjo intervjujev postaviti realnost nekdanjih mlekaric in branjevke ter tistih žensk, ki v današnjih časih opravljajo podobne poklice, kot so npr. prodajalke rož, razne obrtnice in zeliščarke. (vpa)

NABREŽINA - Prihodnji konec tedna Festival Tango da Pensare

Tango na postaji

Vrača se priljubljeni poletni festival *Tango da Pensare* v priredbi društva Punto Musicale in pod pokroviteljstvom Dežele FJK ter Pokrajine Trst. Letošnjo novost predstavljajo trije večeri na sugestivni lokaciji stare nabrežinske železniške postaje, ki bo zaživevala v melodijah z latinskimi prizvoki. Po večerih v Nabrežini se bo festival preselil na tradicionalno lokacijo Grada Colloredo v Monte Albanu na Videmskem.

Dogodek se uvršča v sklop 28. mednarodne koncertne sezone Note Timave, zanj pa skrbi umetniška vodja Carla Agostinello, ki je na včerajšnji tiskovni konferenci predstavila protagoniste festivala in predvsem oblikovalce nabrežinskih večerov.

V petek, 31. julija, bo ob 21. uri nastopila četverica Neotango. Sestavljajo jo Massimiliano Pitocco - bandoneon, Carla Agostinello - klavir,

Alessandro Vavassori - violina in Giovanni Rinaldi - kontrabas. Skupina je prvič nastopila leta 1998, navdušila pa je celo vdovo legendarnega Astorja Piazzollo, in sicer Lauro Escalada Piazzolla, ki jim sledi že vrsto let in bo tudi letos navzoča na festivalu v vlogi posebne botre.

Sobota bo posvečena izvoru, razvoju in kontaminaciji tanga z Argentincem Natalio Luis Mangalavite.

Nabrežinske večere bo v nedeljo, 2. avgusta, zaključila skupina Modern Saxophone Quartet. (mar)

Vročina, kopalci in tovarnjaki

Pričakovane osvežitve do sinoči še ni bilo, tudi včerajšnji dan je bil vroč, na obali pa se je vseskozi trlo kopalcev. Naš fotograf je v Ausonii

ujel v objektiv mlade kopalce v bližini orjaškega ro-ro trajekta, ki pelje tovarnjake po t.i. »morski avtocesti« v Turčijo (fotoDamj@n).

Sun Rock bo drevi »vžgal« v Praprotu

Danes bo v borovem gozdičku v Praprotu na sporedu drugi Sun Rock v organizaciji Občine Devin-Nabrežina, vaše skupnosti Praprot in SKD Vesna. Po 19.45 se bodo predstavile skupine: Bomba Klavec, Coloured Sweat, Border Bastard, Elbow Strike, MeduzaleM in Omza. Pobuda ima tudi dobo delne namene, saj bodo v sodelovanju z organizacijo Ya Basta zbirali prispevke za humanitarno pomoč za oblegano mesto Kobane ob sirsko-turški meji. Od 19. ure bodo delovali dobro založeni kioski.

Odprtje novega igrišča in praznik v Medjevsi

SŠKD Timava v sodelovanju z Jusom Medjevas vabi danes ob 16. uri na uradno odprtje malonogometnega igrišča in uvodno tekmo med domačini. Sledil bo nogometni rodeo s četverbojem prijateljev društva Timava in žensko nogometno tekmo. Do večera se bodo ob igrišču zvrstile še spremljevalne dejavnosti s turnirjem v briškoli in mori ter z glasbo in družabnostjo.

Voden ogled razstave o Petrarci in Boccacciu

V občinskem muzeju v Ul. Madonna del mare št. 13 (3. nadstropje) bo danes ob 11. uri vodeni obisk razstave o književnih delih Francesca Petrarce in Giovannija Boccaccia, ki jih bo vodila Alessandra Sirugo. Za informacije telefonska številka 0406758184 in 0406758277, elektronska pošta museopetrarchesco@comune.trieste.it.

Pri Sv. Jakobu danes razstava o pericah

V prostorih bivše pralnice pri Sv. Jakobu (Ul. San Giacomo in Monte št. 9) bo danes od 9. do 13. ure odprta razstava o pericah. Za informacije tel. 040225562, spletna stran www.amiscout.wpeople.it/progettolavatoio.html.

Včeraj danes

Danes, SOBOTA, 25. julija 2015

JAKOB

Sonce vzide ob 5.40 in zatone ob 20.43 - Dolžina dneva 15.03 - Luna vzide ob 14.56 in zatone ob 1.16.

Jutri, NEDELJA, 26. julija 2015

ANA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 29,6 stopinje C, zračni tlak 1008,5 mb ustaljen, vlaga 46-odstotna, veter 21 km na uro vzhodnik, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 28,1 stopinje C.

Izleti

SPDT načrtuje dvodnevni izlet na Jalorec 2. in 3. avgusta. Planinci se bodo zbrali v nedeljo, 2. avgusta, ob 5.30 v Bazovici pri Kalu in se z osebnimi avtomobili peljali do izvira Soče, na začetek ture (na razpolago bo tudi društveni kombi). Tura je zelo zahtevna, primerna za izkušene in trenirane planince. Zaradi skromnega števila prenočišč, je število mest omejeno. Vpis do ponedeljka, 27. julija, oz. do zapolnitve mest. Vpis in info na tel. 040-413025 (Marinka).

ŠAGRA NA PROSEKU

Kalamari in specialitete na žaru

GLASBA V ŽIVO z ansamblom SOUVENIR

Jutri ansambel L&F BAND

S Kristianom, Markom in Andreo se veselimo, ker imamo v družini

Doktor'co Irino

Iz srca čestitamo vsi domači

Naš član in učitelj

Matej Cigui

je uspešno diplomiral iz arhitekture.

Vsi pri Gaji mu iskreno čestitamo in želimo čimveč uresničenih načrtov.

Živijo u'hcet!

Danes se vzameta

Nataša in Uroš

Naj vaju ljubezen in sreča spremljata na skupni življenjski poti!

Starši, nonoti, Aleš z Ingrid in Verena z Boštjanom

Čestitke

Draga IRMA in TILJO! Danes se vama bomo z veseljem pridružili, da s čašo pristnega vina nazdravimo na vajin dan! Vso srečo na skupni poti vama srčno želijo Štringe in Hombre.

Danes bosta pred matičarja stopila IRMA in ATILIO. Srečno jima kliče TPPZ P. Tomažič.

Tovarišu TILJU in IRMI iz srca voščimo ljubezni, zdravja in sreče na skupni življenjski poti. VZPI Prosek Kontovel, A. Ukmar - Miro.

IRMA in ATILIO se bosta danes vzela, srečno! Stranka komunistične prenov.

Danes stopata na skupno življenjsko pot NATAŠA in UROŠ. Da bi se vedno lepo imela in v slogi in ljubezni srečno živela jima iz srca vošči Klapa dobre pustolovščine.

In spet bo ohcet vesela, saj NATAŠA in UROŠ se bosta vzela! Pevci se z vama že veselimo, pevski pozdrav vama s srcem poklonimo. Spremljajta vaju naj ljubezen in veselje, to so naše najbolj iskrene želje! Bivši MeMIPZ Trst.

Danes se poročita NATAŠA in UROŠ. Vso srečo na novi življenjski poti jima želimo vsi pri SKD Jože Rapotec iz Prebenega.

Prejšnji četrtek je IRINA VITEZ diplomirala z odliko iz splošne medicine na videmski univerzi. SKD Barkovlje ji iskreno čestita in ji želi veliko uspeha v poklicu, ki si ga je izborila.

Olimpiada »klanf«

V kopalšču Ausonia bo danes (začetek ob 14. uri) t.i. olimpiada »klanf«, pri kateri bo sodelovalo 210 »skalcev«. Lani je bilo sodelujočih »le« 199. Organizatorji vabijo občinstvo, da pravočasno pride v Ausonio, kjer je bila včeraj na sporedu »generalka«.

MITTELFEST - Emma Dante

»S svojim gledališčem rušim tabuje in se zavzemam za sprejetje drugačnega«

Sicilska avtorica-režiserka privlači in razdvaja občinstvo s svojo neposredno, včasih kruto gledališko govorico

Najrajši naredi vse sama. Le tako je gledališka uprizoritev takšna, kot po njenem mora biti. Emma Dante, trenutno ena najbolj znanih osebnosti na italijanski gledališki sceni, točno ve, kaj hoče doseči s svojo gledališko ustvarjalnostjo. Priti do ljudi. Spregovoriti o današnjem času. Opozoriti na pereče družbene probleme. Emma Dante, rojena v Palermu leta 1967, brezkompromisno zavezana teatru in svojemu jugu. Ob sicilski govorici, v kateri je večina njenih del, za svoj jezik ima tudi neapeljski in apulijski dialekt. Njeno gledališče s telesno izraznostjo presega jezikovne meje, saj je tudi v tujini s svojimi po temati in jeziku strogo sicilskimi deli doživela velik uspeh. Na tokratni Mittelfest jo je seveda pripeljala voda, v njenem primeru morská. V gledališki program so uvrstili monolog Acquasanta (Posvečena voda), prvi del trilogijegb Occhiali (Očala, 2011). Avtorica in režiserka predstave v Čedad ni prišla, ker je številnim dosedanjim dejavnostim dodala še pedagoško. Svojo gledališko skupino Sud Costa Occidentale je ustanovila že leta 1999, v zadnjem le-

tu pa je vodila tudi gledališko šolo pri palermškem teatru Biondo. In v teh dneh s svojimi gojenci pripravlja zaključni nastop. Zato sva se pogovarjali po telefonu.

Igralka, režiserka, dramatičarka, pisateljica, umetniška vodja gledališke skupine ... Kako bi Emma Dante predstavila Emma Dante?

»Teatrantka (teatrante v italijanščini, op. ur.). Vse, kar počnem je usmerjeno v realizacijo gledališkega projekta. Vse je podrejeno temu cilju. Tudi adaptacije svojih gledaliških del za filmsko ekranizacijo. Pravzaprav so tudi knjige tako nastale (pri založbi Fazi je leta 2007 izšla trilogija Carnezeria - trilogija sicilske družine, uvodno besedo je prispeval Andrea Camilleri, sicer pa je napisala tudi roman Via Castellana Bandiera). Rada pišem gledališke tekste, ker v splošnem ne maram režirati del drugih avtorjev. Z redkimi izjemami (posvetila se je nekaterim znanim ženskim gledališkim figuram, kot sta npr.

Medea in Carmen). Sploh pa se nočem spopasti s sodobnimi besedili drugih avtorjev. V tem primeru imam rajši klasiko.«

Socialno, ne politično gledališče: to je - kot pravite - vaša usmeritev. Kaj je socialno gledališče in v čem se, če se, razlikuje od političnega?

»Pravzaprav sta si zelo blizu. Družbo prepletajo najrazličnejši odnosi, porajajo se večna vprašanja, ki terjajo odgovore, predvsem pa odločitve. Jaz obravnavam osnovne "sestavine", kot je npr. družina. Lotevam se tem, ki so še vedno sporne ali pa razdvajajo ljudi: tako razglašam tabuje, opozarjam na vsakršno drugačnost in zagovarjam sprejemanje in ne zavračanje tega, kar nam je tuje, česar ne poznamo. V tem je moje socialno gledališče tudi politično.«

V glavnem se izražate v sicilščini. Vendar vaše predstave doživljajo uspeh tudi v tujini.

»Moj teater ne sloni samo na besedi, veliko gradim na govoricu telesa. In ta je razumljiva vsem. Kot so tudi čustva, ki jih veliko bolj izpostavljam kot koncepte. Glede jezika pa mislim, da je ljudem všeč melodija dialektov, ki jih uporabljam, vpletam pa tudi petje in razne zvoke.«

V vaših delih so ženske v središču.

»Točno. Eksplicitno se ženskim temam ne posvečam, vendar so ženske vselej v centru dogajanja. Pretežno obravnavam družinsko problematiko. Na jugu vlada poseben matriarhat: ženske predstavljajo osrednjo gonilno silo, vendar so v podrejenem položaju. Kot osebe so razkosane, med drugim so posrednice med preteklostjo in bodočnostjo.«

Tudi v redkih delih, v katerih načelnate pojav mafije, ženski dosojate podoben vlogi.

»V vseh okoljih sta ženski dosojeni vlogi rojevanja in hranjenja. V sedanji mafijski ureditvi pa se ženska umika v ozadje in tako omogoča ali zaznamuje prehod od primitivno organizirane do bolj sofisticirane ureditve mafijske 'družine', take ki deluje na ekonomsko-finančnem področju.«

Trenutno delate z mladimi, ki se šele učijo igralskih veščin. Kaj pa drugi načrti?

»Septembra bom začela pripravljati novo predstavo, osredotočeno na današnjo vlogo igralca. Zaživela bo šele leta 2017. Napisati moram tudi filmsko predelbo dela Le sorelle Macaluso (velikokrat je bilo nagrajeno, op. ur.). Vmes pa bo morda prišlo še kaj zanimivega ...«

Breda Pahor

Konec bo pester

Kot običajno so organizatorji za konec prireditve pripravili številne dogodke. Sobotno dogajanje se bo začelo z lutkovno predstavo La vendetta della strega Morgana (Maševanje čarovnice Morgane) ob 18. uri na Trgu Diacono. Sledil bo poseben glasbeni projekt Mittelfesta 2015 Armenian Dream (ob 18. uri v bivši cerkvi sv. Frančiška). Na osrednjem čedajskem trgu bo ob 20. uri A Hymn to the Water z glasbo avtorja in izvajalca Markusa Stockhausna (tudi poseben projekt Mittelfesta 2015). Ob 20.30 bo v dvorani sv. Frančiška filmsko-glasbena prireditev. Današnji program se bo zaključil v videnskem gledališču Giovanni da Udine: ob 22. uri se bo začela plesna predstava Evolution z Alessandro Ferri in drugimi baletnimi solisti.

Tudi jutrišnji, nedeljski program se bo začel z lutkovno predstavo: Felicino ob 18. uri v cerkvi s. Maria in Corte. Ob 18. uri bo v gledališču Ristori premiera Schnitzlerjevega Škandala v režiji Franca Peroja, ki je koprodukcija Stalnega gledališča FJK, Artisti riuniti in Mittelfesta 2015. Za zaključek festivala dva glasbena dogodka: ob 21.30 bo na osrednjem mestnem trgu koncert Istanbul State Symphony Orchestra plays Nyman, ob 23. uri pa v kloštru sv. Frančiška rock večer Another Shot of Slivovitz.

Zaljubljen v morje

Prvi del trilogije o Očalih Acquasanta - Posvečena voda je pravzaprav monolog mornarja, ki se je vkrcal na ladjo, ko je bil star 15 let in potem ni več stopil na kopno. Brezpogojno se je namreč zaljubil v morje in mu svoja čustva tudi izpovedal. Za ostale člane posadke je bil grozen čudak in so ga zato nenapovedano zapustili na tuji obali. V monologu Carmine Maringola v neapeljskem narečju pripoveduje svojo zgodbo. "Zasidran" je v namišljeni barki, vežejo ga vrvi, kot nekakšno lutko. In med čakanjem ubogi neapeljski mornar vse bolj leseni. (bip)

Libanonci prevetrili glasbeno dogajanje

Na bližnjem vzhodu so pojem. Občinstvo pa osvajajo tudi v Evropi. V Parizu in Londonu so bili njihovi koncerti razprodani. Z glasbenega vidika so res dobri, s tekstovnega izredno zanimivi. Člani libanonske rock skupine Mashrou' Leila so razvneli tudi sicer precej zadržano občinstvo Mittelfesta. Dodaten dokaz, da na tovrsten festival sodijo tudi predstavniki sodobnih žanrov rock, se pravi "lahke" glasbe.

Geografsko je sicer festival malce "zašel", petčlanski ansambel glasbe prihaja iz Bejruta. Nastopati so začeli po srečnem naključju: leta 2008 je skupina treh glasbeno nadarjenih študentov fakultete za arhitekturo Ameriške univerze v Bejrutu predlagala jam session za sprostitev. Takrat je zaigralo veliko študentov-glasbenikov, najbolj vztrajni so sestavili skupino Mashrou' Leila. Njihovo ime se lahko prevaja tudi kot Nočni projekt, njihovo glasbo pa uvrščajo v žanr indie (independent) - alternative rock.

Trenutno ansambel sestavljajo: Haig Papazian - violina (bil je med pobudniki začetnega projekta), Hamed Sinno - glas, Hibrhim Badr - bas, Firas Abou Fakher - kitara in Carl Gerages - bobni. Njihov rock je energičen, zdaj dinamičen zdaj bolj umirjen, vsekakor prežet s tipičnimi orientalskimi notami. Pojejo, tako pravijo (teksti so v arabščini), o ljubezni, tudi istospolni (to je sprožilo na eni strani polemike na drugi pa veliko zanimanje), o političnem dogajanju v Libanonu in na širšem bližnjevzhodnem področju, o poroki in sobivanju med pripadniki različnih veroizpovedi ...

Za arabski svet, katerega so z glasbenega in vsebinskega vidika pretresli, predstavljajo pomembno priložnost, da se mladim po svetu prikaže v sodobnejši, ne samo glasbeni, preobleki. Zase člani skupine Mashrou' Leila pravijo, da se želijo posvečati glasbi. Na način, ki so ga izbrali. Izdali so tri študijske albume (Mashrou' Leila - 2008, El Hal Romamcy - 2011 in Raasük - 2013), prisotni so na socialnem omrežju, kjer imajo veliko zvestih fanov. Z objavo na naslovnici jih je "okronala" revija Rolling Stones.

Z nastopom na Mittelfestu je skupina dokazala, da zasluži vso prejeto pozornost. Ob mladih, ki so na glasbo libanonske skupine zaplesali, je Nočni projekt prepričal tudi gledalce, ki v indie rocku niso povsem doma. (bip)

TOMIZZEVO DUH

Dišpet

MILAN RAKOVAC

Blaženi dišpet, kljubovanje, trmoglavljenje: ko ne moreš več nič in ti nič ne more več pomagati, ti preostane le še - dišpet. Poslušam dve otočanki, ena Ižanka pravi drugi: „Moram domov skuhat kosilo, blagor tebi, tebi je mož umrl“. Druge ureja možev grob in mrmra: „Ajme meni, a ča nisi prija umra, ranije bi mi dali penziju“... Ne bi vam več modroval to poletje, je prevročje. Vam raje pišem Jadranki dnevniki, intanto. Gori nebo, gori zemlja, v vodo iz štirne vrže pest špagetov, pa se lepo kar sami na soncu kuhajo... V kantini pod hišo, vdolbeni v samo skalo ždim in pišem: (altroche' klimatizacija! Še „ščavino“ (che la ga nomina da cussi i Veneti, ghe piasvea 'sta s'ciavina a lori...) starinsko ponjavo iz valjane, polstene volne si moram ogrniti. Cel Mediteran je pod rdečim alarmom, nespametni bogovi pa najbolj kaznujejo Grčijo in jug Hrvaške...

In na misel mi pridejo štirje vrhunski umetniki iz Andaluzije. Sluteč, da ga bodo fašisti ubili, je Federico de Sagrado Corazon de Jesus Garcia Lorca spisal Vitezovo pesem: Kordoba./Daljna in sama./Kobila črna, luna velika, in olive v moji bisagi./Čeprav poznam vse ceste, /nikdar ne pridem v Kordobo.

In Rafel Alberti Merello: Horde morja in horde zemlje, /imena, vprašanja,

spomini, /iz obraza v obraz./Gore ledenega gneva/ prsa na prsa./ Jaz, stolp na nikogaršnji zemlji, /brezbarven stolp pobešen/ z mrtvimi dušami, ki so me videle/in ki me niso videle.

Če bi mogel, bi sem moral prenesti katero od fantastičnih slik Salvadora Dominga Felipeja Jacinta Dalija. In vam vsekakor prikazati film „Andaluzijski pes“, ki ga je režiral Luis Bunuel Portoles. Ti štirje slavni prijatelji, ti štirje genialni sinovi mistične Andaluzije, ti umetniki in junaki španskega antifašizma mi namreč vselej pridejo na misel, ko sonce beli kamen mojega kraja in pražni človekovo dušo. Pa ne le zaradi umetnosti: Bunuel v svojih memoarjih namreč preklinja rodno Andaluzijo, sušno, suho, pusto, pregreto: „O, da mi je živeti v hladnih, vlažnih gozdovih severa!“

Hm, če bi le za eno uro imel božansko moč in pravico odločati, bi sprejel eno samo trajno odredbo: temperatura se ne sme nikoli spustiti pod 15 in ne preseči 25 stopinj Celzija! Večna pomlad in jesen, nič zime in nič poletja, hej, Sredozemci!

Dalmacija kot Dantejev pekel: proti krizi in vročini ti preostaneta le humor in dišpet. Po zadrsknem mostom se vihti veslač v enojcu, prehiteva ga gliser, s katerega človek skifistu vpije: „Mona, kupit ču

ti motorin, da ne moraš veslat“... Malo naprej, v Kalelari, se dve mični dami glasno rogata (svojim) moškim: „Ma oni su ti k'a dica, mi smo igracke, ako ne valjamo, razbit će“... Mimogrede se nasmejem, onidve pa „e baš vam fala, iman sad humoresku, ako dobijem nagradu, častin vas“, „ahaha baš ste nam uljepšali dan“...

V prvem, po ameriškem modelu posnetem sovjetskemu muzikalu Pastir Kostja (1934), nam protagonist poje pesem, sicer mehiškega izvora: „Zapoj, ko te stisne žalost, pesem zapoj, ko te tlači beda, ko zapoješ prvo, je druga že tu: s pesmijo greš tako skozi mori življenje“. Torrej: stiska te žalost, celo te bedje, grudi te glad, sosedova vila in višja cena nafte, pa kaj? Eno si bom eno zažvižgal, ne.

In kaj bomo zdaj? Kantaj i muči, so rekli naši ta stari. Trpi, toda ne joči, roge jim pokaži, zanalašč, pljuni prednje, za križ božji, in - zapoj! Katero? Tisto od Freda Buscagliona (besedilo Chiara Civallo): „Prima che finisca questa sigaretta/ tu mi dirai di sì, oppure forse no,/ Puoi pensarci bene, non avere fretta/ hai tanto tempo ancor,/ il tempo di una sigaretta“... In si predstavljaj, da tega ne poješ dekletu, temveč našim second-hand politikom. Predvsem tistim, ki so včeraj iz arhiva spet potegnili na dan slovensko - hrvaško (ob)mejno glasbo po željah.

POSEBNA ŠTEVILKA šepet ulice Montecchi

Zoran Janković, župan slovenske prestolnice

Mesto, kjer so mladi sol življenja

Po obnovljenih ljubljanskih trgih in ulicah kar mrgoli radovednih in brezskrbnih turistov, ki se z nahrbtnikom na rami živahno sprehajajo po mestu. Ko jih opazujem, večkrat pomislim, da jim pravzaprav zavidam, ko se sama odpravljam na predavanje ali v knjižnico, oni pa so prav zdaj na počitnicah in se sprehajajo po tako lepem mestu. In ko nas je v vročem poletnem dnevu, sicer v prijetno hladni mestni hiši, sprejel ljubljanski župan Zoran Janković, ki je na prvo vprašanje odgovoril z mislijo, da je župan najlepšega mesta na svetu, so mi najprej prišli na misel prav ti turisti ...

Ker se v slovensko prestolnico odpravlja vsako leto več študentov, ki prihajajo tudi iz Trsta in Gorice, postaja morda Ljubljana naši generaciji veliko manj tuja in veliko bližja, konec koncev nas od nje ločuje le slaba ura vožnje z avtom. O tem mestu, ki je vedno bolj evropsko in odprto in v svojo sredo privablja vedno več Slovencev, turistov, študentov in mladih, smo se pogovorili z njenim županom Zoranom Jankovićem.

Kako bi se predstavili našim bralcem, Slovincem v Italiji?

Že tretji mandat sem župan najlepšega mesta na svetu, pred tem sem vrsto let deloval na področju gospodarstva. Za dosežke na obeh področjih pa sem doslej prejel že šestnajst nagrad in priznanj.

Od leta 2006 ste župan slovenske prestolnice. Ljubljana je v teh letih precej spremenila svojo podobo in postala zelo lepo evropsko mesto ... Kako bi ocenili svoje delo, kaj ste še dali in naredili za Ljubljano, poleg arhitekturne preobrazbe?

Mislim, da sta tu bistveni dve točki: prva je moja filozofija, da živimo skupaj in spoštujemo različnost. Prijaznost naših meščanov in meščank je izjemna. To je tisti najlepši del. Drugo pa je, da vsi zaposleni, tako v mestni občini kot v naših zavodih in podjetjih, delajo kot ekipa. To je ključna sprememba, vsak je strokovnjak na svojem področju, ima potrebno znanje, hkrati pa vsi med seboj sodelujejo in skupaj iščemo rešitve. To je zmagovalna kombinacija.

Kako pa Ljubljančani sprejemajo zaprtje Slovenske ceste za promet in ostale arhitekturne spremembe?

Za stari del mestnega jedra sem prepričan, da če bi zdaj med meščani opravili anketo in jih spraševali, ali bi želeli, da ta del spet odpremo za promet, bi jih več kot 90 % bilo proti temu. Slovenska cesta pa še ni zaprta, je v fazi gradnje. Ko jo bomo septembra na novo odprli, bomo spraševali Ljubljančane, kaj menijo.

Če preskočimo na temo mladih ... Velikokrat zgleda, da lahko mladi v Sloveniji najdejo svojo pot v življenje le v Ljubljani, da se lahko samo tu realizirajo in najdejo svoj zakaj, ker na primer tu študirajo. Tudi v tem pogledu je Slovenija ljubljancentrična. Kako gledate na ta očitek?

Zakaj očitek? Vsi imajo možnost, da pridejo k nam in vsako leto izboljšujemo pogoje tudi za mlade. V Ljubljani imamo 50.000 študentov letno, 10 % od teh je tuj-

cev. Načrtujemo tudi izgradnjo študentskega kampusa. Mladi so sol življenja, na njih svet stoji, študentje pa dajo mestu nadgradnjo, tisto zadovoljstvo in veselje, konec koncev pa tudi voljo po učenju.

Torej Ljubljana zadovolji študentske potrebe, bodisi študentom iz Ljubljane, kot tistim, ki pridejo sem iz drugih krajev Slovenije.

Ne samo iz Slovenije, iz celega sveta. 5.000 študentov prihaja izven Slovenije in to je naša prednost. Univerza v Ljubljani je najboljša v Sloveniji. Ekonomska fakulteta je na primer edina na tem področju, ki ima obe akreditaciji, tako evropsko kot ameriško. Severno, južno in vzhodno od Ljubljane ni nobene fakultete s tako akreditacijo. Se pravi, da je znanje naših študentov in poučevanje naših profesorjev na takem nivoju, da se lahko z vsemi primerjamo.

Mislite, da Ljubljana daje dovolj možnosti mladim, da ostanejo tukaj, da ne odidejo v tujino?

Absolutno in to je moja želja. Če se vrnem na obdobje, ki je že mimo, ko sem prvič kandidiral na parlamentarnih volitvah in smo zmagali, je bil eden ključnih delov programa namenjen mladim in jim je omogočal, da ostanejo doma, dobili bi neprofitna stanovanja, ki bi jih potem lahko odkupili ali pa bi jih imeli v najemu. Drug projekt pa je bil, da mora biti pripravištvo v podjetjih plačano s strani države. Tudi sedaj si prizadevamo, da bi naši študenti opravili obvezno prakso prav pri nas, v mestu.

Tudi vedno več Slovencev iz Italije študira v Ljubljani. Kako to, da ni še direktne hitre povezave, vlaka, med Trstom in Ljubljano?

To pa morate vprašati druge, ki so odgovorni za državno infrastrukturo.

Ko se turist sprehaja po Ljubljani, se mu ne zdi, da je v Sloveniji kriza. Vsi lokali so polni, povsod se nekaj dogaja ...

Kriza je izgovor za tiste, ki nimajo prave vizije. Kriza v svetu je nastala po ne-

potrebem, zanjo so krivi bančni sistemi, kot na primer v Grčiji: prepričan sem, da se bo situacija rešila, na primer z odpisom polovice dolgov. Sam sem mnenja, da je kriza tudi priložnost za razvoj za tiste, ki so pogumni in imajo vizijo. Treba je verjeti v uspeh, prisluhniti sodelavcem in imeti pogum udejanjiti zadeve.

Torej po vašem v Ljubljani ni krize, ki jo doživlja Slovenija?

Slovenija je razdeljena. Imamo področja, ki niso toliko razvita in so pozabljena od države in od boga. Treba bi bilo narediti tretjo razvojno os, drugi tir železnice, in vsak dan, ki gre mimo, je izgubljen dan. Ampak v Ljubljani smo veseli, da se zdaj pojavljajo novi investitorji, tudi zasebni. V Ljubljani se gradi hotel s petimi zvezdicami, imeli bomo Ikeo, Mercator bo imel novo skladišče ... Samo na teh treh projektih računamo čez 300 milijonov evrov zasebnih investicij.

Kaj pa sodelovanje s Trstom? Konec koncev je Trst najbližje večje mesto.

S tržaškim županom sva v zelo dobrih odnosih in menim, da je Trst postal lepo mesto; tudi tam zapirajo mesto za promet, gradijo nove garaže, podzemne zbiralnice za odpadke ... Ljubljana bo drugo leto zelena prestolnica Evrope in mnogi se lahko zgledujejo po nas. Odnosi med mestoma so vsekakor zelo dobri.

Kakšni so ti konkretni odnosi, na primer?

Predvsem izmenjava izkušenj med Trstom in Ljubljano: kar je dobro za eno

mesto, je lahko dobro tudi za drugo, učimo se drug od drugega in ne ponavljamo istih napak. Trst je, prav tako kot Ljubljana, zelo odprto mesto za investitorje. Tu pa so seveda še turisti, Italijani so še vedno prvi turisti tako v Sloveniji, kakor tudi v Ljubljani.

Kako pa se vi spominjate svojih študentskih let v Ljubljani, katera je razlika med tisto nekdanjo Ljubljano izpred štiridesetih let, in današnjo?

Danes je veliko več tujih študentov, več možnosti, ker je tudi več načinov komunikacije, je pa tudi večja konkurenca, kot je bila včasih. Študentska leta imam v lepem spominu, sem se pa po drugem letniku faksa že poročil ...

Pogrešate kaj od tiste Ljubljane izpred tridesetih, štiridesetih let?

Ne, ker imamo to prednost, da v Ljubljani poskušamo najti sobivanje tako, da zaščitimo to, kar je znamenitost in kulturna dediščina, s tem, kar je novo in predstavlja razvoj. Ničesar ne pogrešam.

Je bilo nekoč v Ljubljani za mlade lažje, da so si uredili življenje, našli službo, prišli do svojih ciljev?

Za vse je bilo lažje. Če si diplomiral, si začel delati, službe so bile na razpolago. Čeprav bo tisti, ki je pogumen, vztrajen in si želi delati, tudi danes dobil službo. Menim tudi, da mora biti javen sektor po iniciativi enak kot privaten, ali celo boljši od njega. Res je, da so pri nas plače manjše in imamo določene postopke, ki se morajo upo-

štovati, ampak to ne pomeni, da tu ne moreš imeti idej ali vizij.

Kaj še želite Ljubljani, kot svojemu mestu?

Nadaljnji razvoj. Osnovni motiv je še vedno uspeh, želja po uspehu. Vedno se kaj najde, neprofitna stanovanja na primer. Danes (17. julija op.nov.) smo odprli 148 neprofitnih stanovanj.

Je v Ljubljani res veliko praznih stanovanj?

To so govorice. Mestna občina Ljubljana nima niti enega praznega stanovanja, bi pa ta trenutek v Ljubljani potrebovali še 2000 neprofitnih stanovanj.

Vse življenje ste delovali tudi na športnem področju. Bi kaj povedali o teh letih?

Vedno sem bil rekreativen igralec, še danes igram nogomet ali tenis. V času, ko sem bil predsednik Krima, smo bili dvakrat prvaki Evrope v ženskem rokometu. Bili smo klub, ki je bil po organizaciji pojem za Evropo. Bil sem predsednik Rokometne zveze Slovenije, in tudi tu je bilo isto izhodišče: biti najboljši, uspeti, trdo delati, delati transparentno, javno in verjeti v to, kar počneš. Takrat je rokometna reprezentanca osvojila srebrno medaljo na evropskem prvenstvu. Žal je to še vedno edina medalja v kolektivnih športih z žogo. Prvi človek ima le dve funkciji, da vsakemu najde pravo mesto in da zaščiti svojega sodelavca. To je isto pri športu.

Za katero ekipo navijate?

Za Olimpijo seveda! Ko grem na tekmo, tudi v Maribor, grem v zeleni bundi. Ko igra Maribor proti klubom v Evropi, pa navijam za Maribor. Če igra slovenski klub proti klubu izven Slovenije, vedno držim za slovenski klub, v domači ligi pa vedno za zeleno barvo.

Kaj polagate na srce mladim?

Naj uživajo. Naj delajo več kot drugi, kajti v startu ni nihče iz tujine boljši od njih, zato naj verjamejo vase. Ni res, da je nekdo iz Avstrije ali Nemčije boljši samo zato, ker je od tam. Naj najprej to dokaže.

Slovenska ulica je bila še do pred kratkim zelo prometna, zdaj je njen lep del že obnovljen in predan občanom

TRŽIČ - Bil je že kaznovan, sprejemal je v ambulanti

Spet zalotili zobotehnik, ki se je šel zobozdravnika

Notranjost tržiške ambulante (zgoraj) in njen zaseg (spodaj) FOTO FINANČNA STRAŽA

Zobotehnik, ki so ga pred nekaj leti že ovadili in kaznovali, ker se je šel zobozdravnika, čeprav ni imel ne diplome ne strokovne usposobitve, je sicer nekaj časa miroval, nato pa se je meni nič, tebi nič ponovno lotil zobozdravniške dejavnosti, kakor da bi s prestano kaznijo dosegel tudi diplomu za legitimno opravljanje poklica.

Na prste mu je spet stopila finančna straža, ki je dalj časa nadzirala premike v njegovi ambulanti New Dental v Ulici Romana v Trziču. Moški je sicer uveljavljen tržiški »zobozdravnik«, škoda le, da ni za zobozdravnika usposobljen. Že leta 2011 so zoper njega uvedli preiskavo, na podlagi katere je bil nato obsojen zaradi »nezakonitega opravljanja zdravstveno-zobozdravniškega poklica«. Moški je tedaj pristal na dogovorno kazen, kar mu je omogočilo, da je že kmalu ponovno odprl ambulanto z obvezo, da bo v njem navzoč ustrezno usposobljen sanitarni direktor.

Moški je sprva bil briljanten zobotehnik, ki je svoj poklic opravljal med

Trstom in Trzičem, nakar je sklenil, da bo svojo dejavnost razširil in v Ulici Romana v Trziču odprl ambulanto za zasebne stranke, kjer poleg izdelovanja in pritrjevanja umetnih zob in zobnih protez je ponujal tudi zobozdravniško oskrbo z ozirom na zahteve pacientov. Takšno povpraševanje je sunkovito naraslo, saj so bile nje-

RONKE - Po trku žival obležala

Ograja ga ni zadržala, srnjak sredi avtoceste

Srnjak jo je skupil na avtocesti, kar se redko dogaja, saj dostop živalim preprečujejo ograje. Le-ta pa samomorilnega srnjaka tokrat ni zadržala.

Na odseku avtoceste A4 v občini Ronke je v četrtek nekaj minut po 22. uri nesrečna žival skočila na cestišče ravno v trenutku, ko je iz smeri Moščenic privozilo dostavno vozilo tipa Citroën berlingo. Za volanom je sedel 45-letni M.R. iz Trsta, ki je zaradi teme šele zadnji hip opazil srnjaka. Kljub zmerni hitrosti in takojšnjemu poskusu, da bi se mu izognil, ga je vseeno oplazil. Žival je obležala na vozni pasu. Na vozilu je nastala manjša škoda le na registrski tablici, srnjakovo usodo pa je moški prepustil reševalcem; na kraju se ni ustavil, a je vseeno poklical centralo 113. Pripeljala se je služba podjetja Autovie Venete, ki je poskrbela za odstranitev ranjene živali.

Srnjak ob avtocestni ograji

ARHIV

gove storitve poceni in noben zobozdravnik ni mogel z njim konkurirati. Zato so ga ovadili.

Po dveh letih je moški ponovno pritegnil pozornost finančne straže. Ko so ugotovili, da se je število njegovih strank krepko pomnožilo, so posumili, da se je spet lotil tega, zaradi česar je bil pred nedavnim že kaznovan. Sum je bil utemeljen.

Zobotehnik so ponovno prijavili državnemu tožilstvu v Gorici zaradi »nezakonitega opravljanja zdravstveno-zobozdravniškega poklica« po 348. členu kazenskega zakonika, tokrat v sodelovanju s

sanitarnim direktorjem, ki je bil zaposlen v njegovi zobotehniški ambulanti. Na osnovi sodniških odločbe je finančna straža prostore ambulante in vso opremo zasegla, zato da bi preprečila nadaljnje nezakonito opravljanje poklica.

Pod drobnogled pa so vzeli tudi zobotehnikove davčne prijave, zato da preverijo, ali je redno prijavljal prihodke od poklica, ki ga ne bi smel opravljal, a mu je navrgel lepe vsote denarja. Če bodo ugotovili, da je opeharil tudi državo, bodo zoper njega uvedli tudi postopek pred davčno oblastjo zaradi utaje.

GORICA - Reforma

Dežela zavrnila možnost prenosa muzejev na občino

Reforma muzejev v Furlaniji Julijski krajini buri duhove. Možnost, da bi goriški Pokrajinski muzeji prešli pod deželno upravo, je naletela na odklonilno držo Rodolfa Ziberne, deželnega svetnika opozicijske stranke Forza Italia. Njegov predlog, da bi v novi deželni zakon vnesli spremembo, je bil zavrnjen. »Predlagal sem, naj gredo Pokrajinski muzeji pod okrilje goriške občine. V deželi FJK in tudi povsod po Italiji muzeje upravljajo občinske uprave. S tem se strinja tudi goriški župan Ettore Romoli,« pravi Zibera. Po njegovem mnenju bo Gorica po novem ohromljena, saj bo promocija teritorija odvisna od »razpoloženja deželnega odbornika«.

Nasprotno stališče pa zagovarja goriška pokrajina. Odbornik za kulturo Federico Portelli trdi, da goriška občina nima finančnih zmogljivosti, ki bi ji omogočile, da bi vzdrževala in vlagala v razvoj muzejev. Po njegovem mnenju lahko mestni muzeji delujejo le v večjih občinah, medtem ko je Gorica ekonomsko prešibka. »Goriške Pokrajinske muzeje z osebjem vred prepustimo torej deželi, s tem da jih vključimo v strukturo Vile Manin,« pravi Portelli in v isti sapi zahteva, da muzejske zbirke, premoženje, umetnine, arheološki predmeti in bogata zbirka iz prve svetovne vojne ostanejo v Gorici. (av)

GORICA

Tudi SSK podprla ukrepe za rešitev družbe SDAG

Na torkovi seji goriškega občinskega sveta sta v razpravo o svežnji ukrepov za rešitev družbe SDAG pred stečajem posegla tudi občinska svetnika SSK Marilka Koršič in Božidar Tabaj. Oba sta podprla ukrepe.

Tabaj je povzel zgodovino gradnje postajališča, ki ga danes upravlja SDAG in ki so mu v Štandrežu ob gradnji močno nasprotovali, saj so zaradi njega odvzeli kmetom zemljo. »Ko bi družba propadla, bi bili Štandrežci dvakrat opeharjeni,« je pripomnil. Predlagal je še, naj se problem tovarnjakov v severni mestni četrti reši v dogovoru s slovensko stranjo, in sicer s pretovarjanjem blaga na železnico, ki teče skozi tovarni postajališči v Vrtojbi in Štandrežu.

GORICA - Razpis za izvajalca

Zadnji posegi za varnost šolskih stavb v pokrajini

Prihodnje leto se bodo lotili del za prilagajanje šol protipotresnim normam

Dela za zagotavljanje varnosti šolskih stavb na Goriškem se bližajo h koncu. Pokrajina je objavila še zadnji razpis za določitev podjetja, ki bo izvedlo popravila stropov v učilnicah in poslopih; med temi je tudi slovenski višješolski center v Ulici Puccini.

»Predvidevamo, da bomo do konca leta izvedli vse načrtovane posege. Do takrat bomo zaključili dela v zavodu Brignoli v Gradišču, na znanstvenem liceju Duca degli Abruzzi in na umetniškem liceju Max Fabiani v Gorici, dalje v zavodu Einaudi-Marconi v Štancu, na šoli Pertini v Trziču ter v slovenskem višješolskem centru, kjer pa so minimalna, saj gre za eno najnovejših sodobno grajenih šolskih stavb,« pravi pokrajinska odbornica Donatella Gironcoli.

Pokrajina pa že ima načrte za nove posege na šolah. »Deželo FJK smo prosili za dodaten denar, ker bomo morali naslednje leto nekatere šolske stavbe prilagoditi protipotresnim normam,« napoveduje odbornica. (av)

Šola v Ulici Puccini

BUMBACA

GORICA - Pokrajina

Telovadnica, kakršne še ni

Ekološka, ekonomična in učinkovita. Takšna bo »3E telovadnica«, ki jo namerava zgraditi goriška pokrajina, kjer so glede tega celo prehiteli šolsko reformo Mattea Renzija, t.i. dobro šolo. Italijanska vlada je namreč v zakonu 107/15 namenila 300 milijonov evrov za gradnjo tehnoloških in energetsko varčnih šol, goriška pokrajina pa bo, s posredovanjem senatorke Demokratske stranke Laure Fasiolo, deželno upravo takoj zaprosila za denar.

»Gradnja modernih telovadnic ne zahteva prevelikih naložb. Tak objekt stane približno 1,2 milijona evrov, tako da bi lahko tudi v teku enega šolskega leta prišli do nove telovadnice, ki jo znanstveni licej Duca degli Abruzzi krvavo potrebuje,« pravi odbornica Donatella Gironcoli. Pokrajinska uprava bo v roku enega tedna objavila razpis za načrtovalca nove telovadnice. Ta naj bo zgrajena z naravnimi in obnovljivimi materiali, morala pa bo tudi biti energetsko varčna. Do konca leta bo komisija izbrala tri najboljše načrte; zmagovalec razpisa bo prejel denarno nagrado v znesku 7000 evrov, drugo uvrščeni projekt 3000

Območje s šolskimi stavbami v Ulici Randaccio, ena od dveh lokacij za telovadnico

BUMBACA

evrov, tretji pa 2000 evrov. »Zmagovalci bodo nato sodelovali pri realizaciji načrta v primeru, da nam bo dežela nakazala denar za gradnjo. Načrte bomo tudi prikazali na razstavi. Natečaj smo med drugim posvetili spominu profesorja Claudia Crassellija,« dodaja Gironcoli.

Telovadnice, ki naj bi jo zgradili v Ulici Randaccio, kjer so nekoč domovale slovenske mestne šole, ali za Trgom Divisione Julia, pa se ne bodo posluževali le dijaki znanstvenega liceja Duca degli Abruzzi. »Objekte, ki jih upravlja pokrajina, že sedaj uporabljajo številna športna društva, ki jim nudimo odlične storitve po ugodnih cenah. Naj povem, da je leta 2014 dejavnost 47 društev potekala v šolskih telovadnicah za skup-

no 4280 ur treningov. Novi objekt bi dajali na razpolago tudi drugim uporabnikom v večernih urah,« pojasnjuje pokrajinska odbornica Vesna Tomsčič.

Predstavitev ambicioznega načrta se je včeraj udeležila senatorka Demokratske stranke Laura Fasiolo. »Sama bom stopila do ministrice za šolstvo Stefanie Giannini in ji predstavila načrt. T.i. dobra šola je dober zakon, ki ga marsikdo ni razumel. Telovadnice bodo še kako potrebne, saj predvideva reforma šolstva telesno vzgojo tudi v osnovni šoli. Poleg tega bi se lahko s tako inovativnim objektom približali strukturam, ki jih imajo v sosednji Novi Gorici, kjer premorejo zelo moderne in funkcionalne telovadnice,« je prepričana senatorka. (av)

GORICA - Onesnaževanje okoljsko »neoporečnih« obratov

Biomasa, kralj je nag

Se pred koncem srečanja o vidikih pridobivanja energije iz biomase so poslušalci lahko spoznali in sami pri sebi ocenili: Kralj je nag! Uvodničarka in trije razpravljavci so v sredo v dvorani Fundacije Goriške hranilnice na Gosposki ulici v Gorici razglašali pravljico o sonaravnih značilnostih energetskih central, v katerih sežigajo ali bodo sežigali biološka goriva. Tovrstno termoelektrarno naj bi gradili v Tržaški ulici v Gorici. Nihče med govorniki ne vodi križarske vojne proti takšnim virom energije, so pa opozorili na številne vidike, ki opredeljujejo izbire in izvedbe takšnih planov. Neverjetno je, kako so načrtovalci iznajdljivi, ko skozi ponudbo na videz okoljsko neoporečnih obratov nameščajo onesnaževalne izvore, ki so vse kaj drugega kot naprave za uporabo obnovljivih virov energije.

V osnovi je les res obnovljiv, v nasprotju s premogom ali nafto, a le kdor ima realen odnos do gozdov, se zaveda, da se gozd iglavcev obnovi v najmanj sto letih. Za zadostitev potreb ene same centrale izginjajo hektarji gozdov. Poleg tega je težnja načrtovalcev - politiki jim koristiljubno sledijo -, da gradijo velike obrate namesto malih, ki bi bili razmeščeni na širšem ozemlju ob robovih gozdnih sistemov, kjer so nameščene žage. Tako se dogaja, da izvirata onesnaženje in prostorska obremenitev tudi iz prevažanja po železnici in cestnem omrežju.

Sicer pa glede stopnje onesnaževanja zraka s kemičnimi snovmi, drobnimi praš-

Izvedenci na srečanju o pridobivanju energije iz biomase

BUMBACA

nimi delci in sajami tudi les ni povsem nedolžen. Perverznost se kaže tudi v dejstvu, da delujejo takšne centrale - v Furlaniji Juljski krajini jih je sedaj šestinpetdeset - dokler dotekajo pobudnikom zagonska sredstva, ki jih predvideva zakonodaja, nato pa obrate opustijo in le-ti se spremenijo v katedrale v puščavi.

Glede puščave pa naslednje. Znano je, da uporabljajo centrale na biomaso velike količine koruze. Že samo dejstvo, da se ob lakoti na svetu kuruza sežiga za ka-price ljudi svetovnega Severozahoda, ki na primer ne morejo živeti brez hladilnih pro-

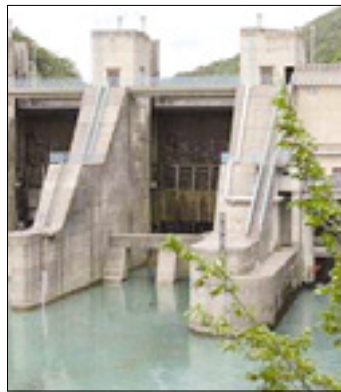
pelerjev, ko se vročina dvigne nad 30 stopinj Celzija, je etično dokaj vprašljivo. Gre pa za nekaj bolj usodnega: da bi se rentabilnost polj podvojila, potrojila in po možnosti podeseterila, jih kmetijski gospodarji sedanjih generacij bašejo s kemikalijami, ki odtekaajo v podtalnico in nato v naše vodovode, oziroma s sežiganjem skozi dimnike v atmosfero.

In še: pri marsikom se je kmečka miselnost povezana z odnosom do prsti povsem spremenila, ker imajo možnost - ne glede na naravne pogoje - da letino prodajo v sežigalnice. Njihovi traktorji so ve-

liki kot lokomotive, prikloice pa kot tiste za TIR tovornjake. Da jih napolnijo, dobesedno dopingirajo tla s »poživili«. Za prst so to prava mamila, ki jo izsesajo in ji odvzamejo biološko kakovost. Posledica je ali bo v nekaj letih dezertifikacija velikih območij. Za vzpostavljane normalnega stanja bo potrebno desetletje.

O vsem tem in marsičem drugem so poročali Adelvis Tibaldi, Elena Rojac in Graziano Granzit. Prvi je med ostalim industrijski podjetnik in načrtovalec velikih del v Italiji in tujini ter predsednik Odbora za Življenje v FJK; bori se za zakonitost predvsem na področju energetike, prometnega omrežja, varovanja podtalnice in obrambe okolja pred prekomernim preplavljanjem površin s cementom in asfaltom. Druga je okoljski tehnik, geobiologinja in zunanja svetovalka javnih ter zasebnih ustanov. Zlasti sledi škodljivim emisijam, hrupu in elektrosmogu iz vidika javnega zdravja v prid občanom. Tretji je kmetijski tehnik in neposredni obdelovalec ter raziskovalec sonaravnega kmetijstva.

Zborovanje ni bilo nikakršen ljudski protest. Nekaj manj kot štirideset občanov je zavzeto sledilo razlagam, ki pa se bodo spremenile v pozive, peticije in zahteve, da bi ne dve načrtovani napravi v neposredni bližini goriškega mestnega središča imeli opisane negativne značilnosti. Že to je namreč sumljivo, da sta dve. Ali morda zato, da se zdijo oštevilčeni parametri manj sumljivi? (ar)

NIŽJI VODOSTAJ SOČE

Zaprite hidroelektrarne

Zaradi nižjega vodostaja reke Soče so obsoške hidroelektrarne julija proizvedle bistveno manj kot pretekla leta. Nekaj manjših hidroelektrarn so že morali ustaviti. V Soških elektrarnah pojasnjujejo, da vročinski val in hidrološko stanje rek oz. pomanjkanje vode nista povezana. Gre predvsem za manj padavin, hkrati pa se je v visokogorju, ki je glavni soški vir vode, sneg že stalil. Vodnatost Soče je zaradi navedenega vzroka odvisna le od sprotih padavin. Razliko med lansko, rekordno vodnatostjo, in letošnjo bolj skopo - predvsem od maja naprej - pa so ocenili za nekajkrat manjšo. V soškem porečju je vodostaj zdaj tako nizek, da so morali zaradi tehnično-obratovalnega minimuma ustaviti več majhnih HE. Druge soške HE delujejo normalno in glede na razpoložljive količine vode, so še povedali v novogoriških Soških hidroelektrarnah.

LAŠKO - Zaradi pripeke zlahka zagori

Ogenj upepelil hlode in uničil lokal ob plaži

Posledice požara v Marini Julii (zgoraj) in pri kraju Dobbia (spodaj)

Silovit požar je včeraj popoldne zajel več velikih hlodov, shranjenih na območju drevnice Petrini, ki ima vhod v Ulici San Vito pri kraju Dobbia. Ogenj je upepelil hlode in uničil streho iz plastičnega materiala, pod katero so jih hranili. Ni pa ogrozil ljudi, saj so prve hiše oddaljene več sto metrov od kraja požara. Ob gasilcih so na kraj prišli karabinjerji; ogenj naj ne bi bil podtaknjen, botrovala pa naj bi mu velika pripeka.

Gorelo je tudi pri Trziču, kjer pa je bila škoda znatno večja. Kratki stik naj bi zanetil požar, ki je v noči s četrta na večrajšnji dan povsem uničil leseni objekt, v katerem je bil bar, na območju nekdanjega letovišarskega kompleksa Playa v Marini Julii. Po več letih zapuščenosti ga je la-ni odprla tržiška podjetnica Elisabetta Laurenti. Plameni so razdejali poslopje ter vso notranjo in zunanjo opremo s hladilniki vred. Obup podjetnice je povzročila velika materialna škoda pa tudi dejstvo, da je onemogočena dejavnost lokala, ki naj bi zaživel ravno v poletnem času.

ŠTARANCAN - Andrei Buttignonu ni bilo pomoči

Usoden osji pik

Osji pik je bil včeraj usoden 25-letnemu Andrei Buttignonu, ki je v kraju Forni di Sopra umrl zaradi anafilaktičnega šoka.

Fant, ki je stanoval v Ulici Vittorio Veneto v kraju Dobbia pri Štarancanu, se je odpravil na celodnevni izlet v gore. Spremljala ga je dekle s svojo hčerjo in materjo. Da bi si olepšali dan, so sklenili, da gredo na značilno kosilo v hotel Nuaitas, štiri kilometre stran od vasi, ki je obdan z gozdom. Po obedu se je družina zadržala za hotelom v igranju namiznega tenisa, pri čemer je Andreo pičila osa. Takoj se je vznemiril, saj naj bi se dobro zavedal, da zaradi alergije tvega resne posledice. Zaman je iskal protistrup, ki bi ga bil moral imeti pri sebi. Po vsej verjetnosti ga ni vzel s sabo, kar mu je stalo življenje.

Na njem je bilo takoj opaziti bolečino, pripravljala se je tragedija. Stekel je v hotel in v baru vprašal kos ledu, nakar je odšel v kopalnico. Kmalu so za njim prišli njegovi spremljevalci, ki jih je fantova reakcija na osji pik ravno tako vznemirila. Dekle je odprlo vrata kopalnice. Andrea je ležal sredi nje, težko je dihal, padel je v anafilaktični šok.

Poklicali so na pomoč in ga v baru poskušali oživljati. Na klic se je najprej odzval zdravnik iz kraja Maurizio Blarzino, ki je vanj vbrizgal kortizon in adrenalin. Pripeljala se je tudi ekipa službe 118 s helikopterjem in rešilnim vozilom. Zaman. Vse je bilo prepozno, da bi Andrei rešili življenje. (av)

Zaradi pika je padel v anafilaktični šok

OTOK CONA - Delegacija upraviteljev na obisku

Naravni rezervat ob izlivu Soče deležen laskavih besed Evrope

Rezervat na otoku Cona

Izliv Soče pri otoku Cona je včeraj obiskala delegacija, ki so jo sestavljali deželni odborniki Mariagrazia Santoro in Sara Vito, upravitelji občin Štarancan, Fiumicello, Gradež in Škocjan ter Pia Buccella, vodilna funkcionarka v uradih za okolje Evropske unije *Natural Capital*. Ta je poudarila, da je naravni rezervat ob izlivu Soče izrednega pomena za EU. Med drugim je pohvalila projekt *Adria Wet2000*, ki so ga predstavili v sklopu programa čezmejnega sodelovanja Italija-Slovenija 2007-2013, uvrstil pa se je na drugo mesto za nagrado *Natura2000*. Prvo mesto je osvojil španski narodni park Donana v Andaluziji. Konkurenca je bila ostra, saj je na območju EU kar 27.000 podobnih rezervatov.

Pia Buccella je izpostavila in pohvalila tudi čezmejni značaj rezervata na otoku Cona, saj pri njegovem upravljanju sodeluje društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije BirdLife Slovenija. Deželna odbornica Sara Vito pa je napovedala, da bo v kratkem predstavila načrt za ohranitev in ovrednotenje območij naravno ohranjenih geotopov v FJK. (av)

NOVA GORICA - Letni kino

Filmi se vračajo pod zvezde

Zanimivi gostje, še več filmskih projekcij kot prejšnje leto, različni žanri, za Novogoričane srednje generacije pa veliko prijetne nostalgije ob gledanju kulturne nadaljevanke iz njihove mladosti, deloma posnete prav na tistih medblokovskih igriščih, kjer so tudi sami trkali hlače ... Takole bi lahko na kratko strnili opis sporeda letošnjega Letnega kina Silvana Furlana, ki bo platno, tako kot doslej, postavil na ploščadi za mestno hišo. Kino pod zvezdami bo gledalce letos medse prvič povabil danes.

O tem, da je poletni kino na prostem v Novi Gorici zadetek v polno in kako na posameznih projekcijah pogosto zmanjka sedežev, tokrat ne bomo izgubljali besed. Posvetili se bomo raje programu, ki so ga organizatorji prepleli z zgodbami, ki bodo gledalce preko daljnih dežel popeljele naravnost v domačo sosesko. Kar trije večeri bodo namreč posvečeni *Odpravi zelenega zmaja*, priljubljeni nadaljevanke iz leta 1976, katere del so posneli tudi v takrat nastajajoči novogoriški blokovski soseski. Goriško bodo zastopali tudi nekateri režiserji kratkih filmov, ki bodo predvajani na enem od večerov: med ustvarjalci je mladež iz športske, tržaške, goriške in doberdobske šole, pa tudi mladi Novogoričani, ki se ukvarja-

Iz priljubljene nadaljevanke »Odprava zelenega zmaja«, katere del je nastal v novogoriški blokovski soseski

jo s filmsko umetnostjo.

Na današnjem otvoritvenem večeru se bodo gledalci s filmom *Postali bomo prva ki sveta* prepuščali košarkarski zgodbi o uspehu. V sodelovanju s Športnim društvom Sonček bo v goste prišla košarkarska legenda Ivo Daneu.

»Program je sestavljen z željo, da bi vsakdo našel film zase, zato tudi filmi različnih formatov in žanrov. Zato nadaljujemo sodelovanje s filmskimi institucijami, tako s festivala Kino Otok prihaja italijanski dokumentarni film *Človek na luni*, ki bo, upamo, pritegnil tudi italijansko govoreče občinstvo, s festivala Animatega pa avtobiografski film *Medena koža*. Poseben kinotečni večer nastaja v sodelovanju s Cinema-

zerom in Kinodvorom, ko bo na sporedu film o Pier Paulu Pasoliniju, Kinoatelj pa bo predstavil dokumentarni film *Niso letele ptice*,« je nekatere letošnje filmske poslastice napovedala Mateja Zorn, koordinatorka Letnega kina Silvana Furlana.

Med slovenskimi filmi si bo moč ogledati celovečerni prvenec *Drvo* režiserke Sonje Prosenc, ki je bil pred kratkim predstavljen na filmskem festivalu v Cannesu, ter film Marka Nabršnika *Gozdovi so še vedno zeleni*. Preostali del sporeda je objavljen na spletni strani novogoriške mestne občine.

Letni kino je, kot rečeno, našel svoj prostor na ploščadi za novogoriško mestno hišo, kamor se do 20. avgusta selijo poletne prireditve. (km)

PEVMA - Memorial Davida Sossoua

Odbojbarski užitki na vaškem prazniku

Prve Nervozne čebele, drugi Merjasci, tretji Ta mladi

V okviru vsakoletnega praznovanja Sv. Ane, zavetnice Pevme, so v četrtek na odprtem igrišču krajevnega športno-kulturnega središča organizirali odbojbarski turnir v dokaj zanimivi formuli igranja. Nastopilo je namreč devet štirčlanskih ekip, v katerih je moralo igrati vsaj po eno dekle. Dekleta so tudi dokazala, da v odbojbarskem znanju ne zaostajajo za moškimi kolegi.

Z rezervami vred se je dogajanja na igrišču udeležilo kakih 60 mladih odbojkarjev in odbojkaric. Tudi gledalcev se je zbralo kar veliko. Prireditelj, krajevno društvo Naš prapor, je poskrbel za pogostitev. Turnir je trajal skoraj štiri ure, saj je

bila zadnja tekma na vrsti malo pred polnočjo. Tekme so trajale en set, zmagala je ekipa, ki je prva dosegla 21 točk. Omeniti gre, da je šlo za 5. Memorial Davida Sossoua, v spomin na dolgoletnega učitelja v Pevmi ter obenem športnega, kulturnega in družbeno-političnega delavca.

Po zaključku tekem so razglasili zmagovalce. Prve tri uvrščene ekipe so iz rok Šaše Radikona, predsednika društva Naš prapor, prejele gastronomske nagrade. Na prvem mestu je pristala ekipa *Nervozne čebele*, na drugem *Merjasci*, tretje mesto pa so zasedli *Ta mladi*. Pevmški praznik se bo nadaljeval danes in jutri. (vip)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 1, Ul. S. Michele 108, tel. 0481-21074.

DEŽURNA LEKARNA V GRADIŠČU
PIANI, ul. Ciotti 26, tel. 0481-99153.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 0481-410701.

DEŽURNA LEKARNA V MEDEI
RAJGELJ CHIARA, Ul. Scuole 9, tel. 0481-67068.

Gledališče

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE obvešča, da je na Goriškem v teku predpisan abonmajev za sezono 2015-16, ki nudi do 31. julija popust. Predstave bodo tudi letos izmenično na odru Kulturnega doma in KC Lojze Bratuž in bodo opremljene z italijanskimi nadnapisi. V abonmajsko ponudbo je vključen tudi brezplačni avtobusni prevoz; informacije v uradu Kulturnega doma v Gorici ob ponedeljku do petka 9.00-12.00 (ul. Brass 20, tel. 0481-33288, info@kulturnidom.it).

Koncerti

V MARTINŠČINI: v gostilni Al Poeta bo danes, 25. julija, ob 21. uri glasbeni večer z vinilnimi ploščami in glasbo 70. in 80. let, ki jih bo DJ Enrico; vstop prost. Informacije po tel. 0481-99903.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 18.30 - 21.30 »Terminator Genisys«.

Dvorana 2: 18.00 - 20.00 - 22.00 »The Babadook« (prepovedan mladim pod 14. letom).
Dvorana 3: 18.10 dokumentarec Dan-teja Spinottija »Inchiesta in Carnia«; 20.10 - 22.00 »Spy«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 16.30 - 18.20 - 20.30 - 22.20 »Pixels« (premiera).
Dvorana 2: 18.00 - 20.15 - 22.15 »The Babadook« (prepovedan mladim pod 14. letom).
Dvorana 3: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Spy«.

Dvorana 4: 17.40 - 20.15 - 22.15 »Il ragazzo della porta accanto«.
Dvorana 5: »R...estate al Kinemax« 17.45 - 20.00 »Suite francese«; 22.20 »Terminator Genisys«.

Čestitke

To ni pravljica, to je resnica, vse naokrog naj se širi novica, saj danes fant iz kraških vasi do oltarja pripeljal bo biser Peči. Draga MONICA in DENIS, izbrala skupno življenjsko stapa pot, sreča in ljubezen naj vaju spremljata povsod. AKŠD Vipava

Izleti

POHOD OD REZIJE DO TRSTA v sklopu Slofesta bodo od 16. do 20. septembra priredili ZSKD, SPDT, SPDG in PD Benečije. Potekal bo v petih etapah: Rezija (Solbica) - Brezje (16.9.); Brezje - Špeter (17.9.); Špeter - Števerjan (18.9.); Števerjan - Mavhinje (19.9.) in Mavhinje - Trst (Borzni trg) (20.9.). Traso bo mogoče prehoditi v celoti ali po odsekih. Informacije in prijave po tel. 0481-884226 (Silvan Pittoli).

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH KRVO-DAJALCEV IZ SOVODENJ organizira izlet »Ptuj in lepote vinske dežele« v nedeljo 20. septembra; vpisovanje in informacije po tel. 340-3423087 (Paolo).
SPDG prireja od 29. do 31. avgusta trekking v Dolomite, skupina Catinaccio. Prijave (zaradi rezervacije prenočišča) do 25. julija po tel. 331-7059216. Hoje predvidoma od 5 do 6 ur dnevno.

UPOKOJENCI IZ DOBERDOBA prireja dvodnevni avtobusni izlet 12. in 13. septembra za ogled Expo-ja v Milanu in mesta Bergamo; prostih je še nekaj mest, informacije in vpisovanje v trgovini pri Mili (tel. 0481-78398), v gostilni Peric (0481-78000), pri Milošu (tel. 380-4203829).

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča udeležencem piknika z izletom v Pesariis, da bo prvi avtobus odpeljal ob 7. uri v soboto, 1. avgusta, s trga Medaglie d'oro-z Goriškega, nato s postanki pri vagi pri pevmskem mostu, v Podgori pri telovadnici, v Štandrežu pri lekarni in na Pilošču. Drugi avtobus bo odpeljal ob 7. uri iz Jamelj, Doberdoba in s postanki na Poljanah, v Sovodnjah pri cerkvi in lekarni ter v Štandrežu na Pilošču. Organizatorji priporočajo točnost. Prostih je še nekaj mest, informacije po tel. 0481-884156 (Andrej

F.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-78138 (Sonja Š.); na račun 20 evrov.

Šolske vesti

»SKUPAJ Z'GUD'MO« (ZAIGRAJMO): poletni godbeniški kamp bo potekal na sedežu GD Nabrežina od 24. do 28. avgusta. Namenjen je otrokom in mladim od 8. leta dalje. Potrebno je osnovno znanje igranja instrumenta, značilnega za pihalni orkester (pihala, trobila, tolkala); informacije Luciano Gergolet (tel. 334-9310000) in orkestri/godbe iz Nabrežine, Ricmanj, Proseka, Brega, Doberdoba in Trebč.

GLASBENA MATICA Gorica sporoča, da sprejema potrditve in nove vpise za šolsko leto 2015-16 na tajništvo v Gorici, Korzo Verdi 51, od ponedeljka do četrta od 11. do 13. ure; informacije po tel. 0481-531508, e-pošta: gorica@glasbenamatica.org.

MEDNARODNI POLETNI JEZIKOVNI KAMP 2015: DC Hiša pravljic v sodelovanju z Jezikovnim centrom Poliglot iz Nove Gorice in Rogosom vabi na jezikovne počitnice, ki potekajo v Doberdobo do 4. septembra. Otrokom od 4. do 13. leta ponujajo veliko zabave ter kvaliteten in pester program: jezikovne delavnice in tečaje, tematske in ustvarjalne delavnice, sproščanje v naravi, športne aktivnosti vseh vrst, glasbo in ples. Informacije: hisa-pravljic@gmail.com ali 334-1243766 od 18.30 do 20.30 (Martina Šolc).

SLOVIK obvešča, da je nov multidisciplinarni program, ki je namenjen univerzitetnim študentom za leto 2015-2016 objavljen na spletni strani www.slovik.org. Prijavnice bodo zbirali na naslovu info@slovik.org do 15. septembra. Program bodo začeli izvajati 10. oktobra med »Dnevom odprtih glav«.

Prireditve

SLOFEST V TRSTU bo potekal 18., 19. in 20. septembra.

PRAZNIK SV. ANE V PEVMI bo potekal do 26. julija v športno-kulturnem središču: danes, 25. julija, ob 20.30 ples z ansamblom Happy Day; v nedeljo, 26. julija, ob 9. uri maša s procesijo, ob 11. uri razstava, ogled slik in nagajevanje natečaja »V domačem vrtu cvetijo...«. Delovalce bodo stojnice z jedmi na žaru, vinom in pijačo.

ŠAGRA SV. ANE bo potekala pri Sv. Ani v Gorici do 2. avgusta: 26. julija bo ob

Trio v Flaški, tekma in tombola

Zumba kids včeraj na prizorišču praznika

BUMBACA

Dvodnevni praznik v organizaciji društva Dob se je včeraj v Doberdobo začel z odprtjem otroškega kotička v občinskem parku, sledila sta ples zumba kids in otroški ex-tempore, sinoči pa še turnir v metu na tri točke Bombasket in ples s Kraškimi Ovčarji. V pavzi koncerta so predstavili trofejo, ki jo bodo podelili na nocojšnjem vrhuncu praznika na nogometnem igrišču. Ob 20. uri bo najprej koncert Vaškega tria v Flaški (Aleš in Mihael Lavrenčič ter Jari Jarc), ob 21. uri pa nogometna tekma Merkeduči-Grediščani; nogometaši se bodo zbrali na igrišču ob 19.30. Sledila bo še tombola.

praznovanju zavetnice ob 10.30 maša, podelitev nagrade »Amico del Borgo«, v večernih urah ples s skupino Oasi in ob 23.30 tombola. 27. julija se bo začel košarkarski turnir v spomin na Giorgia Mocilnika, finalni del bo 1. avgusta. 28. julija bo »Balkan Day« s koncertom skupin Radio Zastava in Maxmaber.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško vabi v ponedeljek, 27. julija, ob 18. uri na predavanje zdravnice Irene Tavčar o srčnih boleznih, ki bo v Tumovi dvorani v KB Centru, Korzo Verdi 51, v Gorici.

Obvestila

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bodo v popoldanskih urah vsi občinski uradi julija in avgusta zaprti. Tehnični urad bo sprejemal po dogovoru po tel. 0481-784009.

OBČINA SOVODNJE bo začasno zaposlila dve osebi, ki bosta pomagali osebju različnih občinskih uradov pri katalogizaciji, urejanju arhivov ipd. Projekt bo trajal 52 tednov, delovni čas bo 36 ur tedensko. Namenjen je osebam v dopolnilni blagajni ali ki so vključene v program mobilnosti po zakonu 223/91 ter delavcem s posebnim denarnim nadomestilom za brezposelnost (gradbeništvo); pogoji so znanje slovenščine, vozniško dovoljenje, višješolska diploma in obvladovanje računalniškega paketa Office. Kandidature zbirajo na uradu za zaposlovanje v Ul. Alfieri 34 v Gorici med 9.30 in 12.30 do 30. julija.

OBČINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH je zaradi poletnega premora zaprta do 14. avgusta.

VZPI DOL-JAMLJE vabi na obisk partizanske knjižnice v Jamljah, Prvomajska ulica 20, ob sobotah od 17. do 19. ure; informacije po tel. 333-1175798 (predsednik Jordan Semolič) ali tel. 338-8399452 (tajnik Patrik Zulian).

ZSKD obvešča, da je goriški urad odprt po poletnem urniku od 9. do 13. ure. **ZŠSDI** obvešča, da bo od torka, 28., do petka, 31. julija, goriški urad zaprt. **KMEČKI IN OBRTNIŠKI SEJEM** bo potekal pri parkirišču v bližini gostilne Franc v Sovodnjah, Prvomajska 86, med 8. in 13. uro ob sobotah: 8. avgusta, 5. septembra, 3. oktobra in 7. novembra; informacije po tel. 333-4318338.

KNJIZNICA DAMIR FEIGEL na Korzu Verdi 51 v Gorici bo do 28. avgusta odprta po poletnem urniku: ob ponedeljkih 8.00-16.00, ob torkih 11.00-19.00, ob sredo 8.00-16.00, ob četrkih 11.00-19.00 ter ob petkih 8.00-16.00. Zaprta bo za dopust od 10. do 14. avgusta. Tel. 0481-531733, gorica@knjiznica.it.

Pogrebi

DANES V RONKAH: 10.00, Maria Spesot (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi Sv. Štefana v Romjanu in na pokopališču v Ronkah.

DANES V TRŽIČU: 10.00, Odilla Stabile por. Catozzi iz bolnišnice v cerkev Sv. Jožefa in na pokopališču v Štaranu; 11.30, Natalina Fumis vd. Deiuri na pokopališču; 12.05, Gaetano Balaben iz bolnišnice, sledila bo upepelitev.

DANES V VILEŠU: 9.00, Giulietta Marega vd. Brumat (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

SLOVENIJA TA TEDEN

Cena za naivnost arbitra in agentke ne bo nizka

DARJA KOCBEK

Utegne se zgoditi, da Slovenija in Hrvaška tudi v tokratnem poskusu ne bosta rešili vprašanja poteka meje med državama. Odločitev o meji, ki bi bila za obe državi zavezujoča, naj bi do konca leta sprejelo arbitražno sodišče v Haagu. Arbitražni sporazum, ki sta ga pred petimi leti sklenila Borut Pahor in Jadranka Kosor, takratna predsednika slovenske oziroma hrvaške vlade, je pod vprašajem, ker je hrvaški časopis Večernji list v sredo objavil posnetke pogovorov med Jernejem Sekolcem, ki ga je Slovenija v arbitražnem postopku izbrala za svojega arbitra, in agentko na slovenskem ministrstvu za zunanje zadeve Simonu Drenik. Ti posnetki kažejo, da je Sekolec po telefonu Drenikovi sporočal zaupne podatke o poteku arbitražnega postopka, kar je v nasprotju s pravili arbitraže.

Mednarodna pravnica Vasilka Sancin je ocenila, da so bila sodeč po posnetkih pogovorov pravila arbitraže verjetno res kršena, posledice pa so lahko hude. Za nacionalnega arbitra namreč veljajo enaka pravila kot za ostale arbitre, to pomeni, da je treba »absolutno zagotavljati njegovo neodvisnost in nepristranskost«, je pojasnila Sancinova, ki je bila do zaključka pisne faze postopka članica slovenske odvetniške ekipe pred arbitražnim sodiščem. Arbitražni sporazum sam po sebi po njenih besedah ostaja veljaven, a so sicer zadeve sedaj v veliki meri odprte.

Zunanja ministrica sedanje levosredinske hrvaške vlade Vesna Pusić je že dejala, da bodo razmislili o odstopu od arbitražnega sporazuma. Jadranka Kosor, ki je zdaj poslanka desnosredinske opozicije v hrvaškem parlamentu, pa je izjavila, da je arbitražno sodišče izgubilo svojo kredibilnost in arbitražni sporazum

ne obstaja več.

Če držijo Sekolčevi podatki s posnetkov pogovorov z Drenikovo, da so »Slovenci na morju dobili vse, kar so hoteli«, ima Hrvaška vsekakor močan interes, da od sporazuma odstopi. Še posebej, ker bodo tam imeli čez nekaj mesecev parlamentarne volitve in bi vnovična zaostritev odnosov s Slovenijo lahko bila tako za stranke levosredinske vlade kot desnosredinske opozicije hvaležna tema volilne kampanje.

Vladi obeh držav sta do sporazuma o arbitražni določitvi meje prišli s posredovanjem evropske komisije, njegova sklenitev je bila eden od pogojev za vstop Hrvaške v EU. Glavni cilj Slovenije v tem arbitražnem postopku je dobiti prost dostop do odprtega morja v Piranskem zalivu. Sporazum so državljani Slovenije junija 2010 s tesno večino 51,54 odstotka glasov tistih, ki so odšli na volišča, potrdili na referendumu. V skladu s tem sporazumom mora arbitražno sodišče v Haagu določiti potek meje med Slovenijo in Hrvaško na kopnem in morju, stik Slovenije z odprtim morjem in režim za uporabo ustreznih morskih območij. Hrvaška pa je svoj glavni cilj, to je vstop v EU, že dosegla s samim sporazumom, saj je od 1. julija 2013 članica EU.

Spor med Slovenijo in Hrvaško o meji na kopnem in morju se vleče že četrto stoletje, torej vse od osamosvojitve obeh držav po razpadu nekdanje Jugoslavije. Ta oreh sta najprej skušala streti nekdanji predsednik levosredinske slovenske vlade Janez Drnovšek in predsednik levosredinske hrvaške vlade Ivo Račan. To je bilo v času, ko je Slovenija začela pogajanja o vstopu v EU. V Bruslju so takrat prvič uradno izrazili pričakovanje, da bosta Slovenija in Hrvaška rešili vprašanje o poteku

meje med državama. Sporazum Drnovšek-Račan, s katerim sta državi prvič določili mejo na morju, sta vladi obeh držav potrdili leta 2001, potrdil ga je tudi slovenski državni zbor, hrvaški parlament sabor pa ne. Slovenija bi si s tem sporazumom, če bi obveljal, ohranila status pomorske države s prostim dostopom do mednarodnih voda.

Avgusta leta 2007 sta se na Bledu srečala predsednik desnosredinske hrvaške vlade Ivo Sanader in desnosredinske slovenske vlade Janez Janša. Sanader je takrat vpričo Janše dejal, da bo spor o meji rešilo Meddržavno sodišče v Haagu. Janša, ki je pred blejskim srečanjem s Sanadrom od parlamentarnih strank dobil samo soglasje, da se lahko pogovarja tudi o možni vključitvi tretjega (arbitraža, sodišče, mediacija) v reševanje spora, ne pa tudi, da lahko pristane na konkretno Meddržavno sodišče v Haagu, Sanaderjevi izjavi ni ugovarjal. Sanaderjev predlog ni bil sprejet zaradi nasprotovanja v Sloveniji.

Dve leti po blejskem srečanju Janeza Janše in Iva Sanadera sta njuna naslednika Borut Pahor in Jadranka Kosor podpisala sporazum, na podlagi katerega zdaj pred arbitražnim sodiščem v Haagu poteka arbitražni postopek.

Če bodo Hrvati od arbitražnega sporazuma Pahor – Kosor odstopili, bo zamujena še ena priložnost, da bi državi rešili spor o meji. Takšen razplet afere z nedovoljenim obveščanjem in tudi vprašljivim prisluškovanjem pogovorom (najbrž hrvaških tajnih služb) bi pomenil, da Slovenija in Hrvaška vprašanje meje še lep čas ne bosta rešili. Tudi če bo arbitražni sporazum ostal v veljavi, naivnost arbitra Sokolca in agentke Drenikove za Slovenijo ne bo poceni.

TA TEDEN

EDINOST

PRED 100 LETI

Tako piše rimska Gazzetta del Popolo o naših krjaih. »Članek je intoniran tako, da nepončen človek mora dobiti vtis, kakor da vse prebivalstvo nestrpno pričakuje »osvobojenja« in priklopljenja k materi – zemlji. Med drugim piše: »Gorica je seveda vsa italijanska in sprejme italijanske čete z navdušenjem. V Trstu in v južni okolici so široki sloji prebivalstva slovenski, a na severu so hrvatsko – srbski. V mestu samem je italijanska večina. Toda manjšina, ki je ni smeti podcenjevati, kakih 10.000 voli socijalno – demokratičnega kandidata, a 8000 narodno – slovenskega kandidata. Prvo grupo izigrava italijanska vlada proti Italijanom. Veliki finančniki in industrijalci opirajo svoj vpliv na nemški kapital in so v rokah Avstrijcev. Intelektualni krogi so goreči Italijani. Siromašno prebivalstvo se sestavlja deloma iz podanikov Italije, pak je radi redarstvenih šikan protiaustrijsko. Proti njim so bile v zadnjih mesecih naperjene

policijske odredbe. Istra je – razun nekoliko slovanskih enklav – vsa italijanska. Isto velja tudi za Pulo, izvmenski doseljene Nemce. Temu nasprotno pa prevladuje v Dalmaciji naklonjenost do Avstrije, ker je večina slovanska in se boji italijanske konkurence v trgovini z vinom. Na Reko se je v poslednji čas priselilo mnogo Hrvatov«. Kar priznajmo mu: mož, ki informira čitatelje gori navedenega rimskega lista o teh naših pokrajinah, je sijajno in neizpodbitno dokazal svojo fenomenalno ignoranco glede naših narodnostnih razmer. To izpričevalo mu prisodi vsakdo, ki pozna te kraje in njih razmere, a mora čitati: da v južni okolici Trsta je široko prebivalstvo slovensko, na severu pa hrvatsko – srbsko, da je v Istri le nekaj slovanskih enklav (osredkov), da so na Reko, torej na star hrvatski teritorij, še le zadnja leta začeli priseljevati Hrvati itd.

Take stvari se morejo res pisati le za ignorante!«

TATEDEN

PRIMORSKI DNEVNIK

PRED 50 LETI

Slikar Miro Doušak prvič razstavlja v Rossonijevi galeriji. »V razvoju slovenskega slikarstva na Tržaškem smo opazili nerazveseljivo dejstvo, namreč vrzel med slikarji starejšega in mlajšega rodu, ki jo tvori pomanjkanje srednje generacije. To stanje je pač posledica namernega uničevanja slovenske kulture v letih gospodovanja fašizma in vojne. Nepriznani pojav sedemintridesetletnega Mira Doušaka na torišču našega slikarstva, nas zato tembolj razveseljuje. Da nam je ostal toliko časa neznan, je vzrok njegova skromnost in pa mnogoletno bivanje v Ljubljani, ki privlačuje in veže nase vsepreveč naše učence se mladine.

Miro Doušak, ki prvič razstavlja te dni sedemindvajset olj v Rossonijevi galeriji, se je rodil leta 1928 v Križu. Umetniško nagnjenje je gotovo podedoval po starem očetu Josipu, kamnoseku, ki je kiparil kar dobro, kot to kaže kip sv. Tomaža pred kriško cerkvico sv. Roka. Veselje do slikanja pa je mlademu Doušaku vzbudil njegov ujc Albert Sirk, prerano umrl kriški slikar našega morja. V raznih slikar-

skih načinih pa se je strokovno izučil pri kiparju Francetu Gorsetu za časa njegovega bivanja v Trstu.

Zaradi tako pridobljene slikarske in risarske spretnosti, se je Doušak po prihodu v Ljubljano pričel baviti z reklamom, kar ga je za nekaj časa odmaknilo čistemu slikarstvu. Kmalu pa se je spet posvetil le temu in sedaj nam v Rossonijevi galeriji prikazuje nekakšen pregled svojih del ustvarjenih med leti 1959 in 1965. Starejša so vsa tihožitja, ki pa niso slikarsko vsa enotna: poznajo se v njih razni vplivi. To pa je razumljivo, saj je Doušak končno le samouk, ki si je polagoma izoblikoval lastno slikarsko osebnost. Ta postaja sedaj opazna zlasti v veliki oljih iz tekočega leta. So to široki razgledi po delih tržaške okolice. Zelo uspel je na primer razgled preko rojarskega mosta in tisti z nekega gradbišča proti novemu kulturnemu domu.

Vsekakor ta prva Doušakova osebna razstava nam odkriva novega domačega slikarja dobre kakovosti, ki se pa čeprav z zamudo, uspešno vključuje v naraščajočo skupino naših slikarjev v zamejstvu.«

Prej do novice na naši spletni strani
www.primorski.eu

PISMO UREDNIŠTVU

Rajonski sveti so odvečni organi

Ob prebiranju izjav pokrajinskega tajnika SSk Čavdka postane takoj jasno, da ni nikoli bil član goriškega rajonskega sveta in zato ne ve kako so delovale naše krajevne skupnosti. Po izkušnjah članov Demokratskega pismu so delovali bolj le nekateri rajonski sveti, med katerimi so izstopali trije slovenski rajoni. To je bilo tako, ker so delovali tako, kot smo Slovenci vajeni, v obliki društva z veliko prostovoljnega dela. O učinkovitosti posameznega rajonskega sveta je največ odločal predsednik. Če je bil tak, kakršni so naši predsedniki društev, ki si večkrat naložijo na ramena vse odgovornosti, poleg tega še doberšen del konkretnega dela pri društvu, potem je rajonski svet deloval dobro kot naša društva. Glavna točka delovanja rajonov je bila pririsanje kulturnih pobud, kar ni vloga

javne uprave, ki ne sme vstopati v zelnik društev, ki že delujejo na teritoriju.

Vloga javne uprave je ta, da spodbuja in finančno podpira ta društva ob njihovem delovanju in ne da trati denar za vzdrževanju rajonskih svetov, ki imajo izključno posvetovalno vlogo. Tudi članom SSk, kot vsem našim občanom, je zelo jasen pomen besede posvetovalno: Občina mora obvezno povprašati rajon za mnenje, potem pa se vede kot misli, saj vsebina mnenja je nikakor ne obvezuje. Žal izkušnja pravi, da se je občina vedla skoraj vedno tako, kot če tistega mnenja sploh ne bi bilo. Temu so najbolj priča občani iz Štandreja, kjer se je celotna vaška skupnost vsakokrat borila proti širjenju industrijske cone, rajonski svet je bil vedno z njo, Občina pa je, neglede na rajonski svet, ubrala vedno svojo pot. Drugi primer je širjenje tovornega postajališča, ki je ogrožalo Jeremitišče. Če ne bi v ključnih tre-

nutkih Občino upravljala leva sredina z Brancatijem, bi se tista zgodba zaključila z veliko bolj grenkim priokusom za naše ljudi, ne glede na stališča rajonskega sveta.

Take ustanove razumemo številni pri Demokratski stranki kot odvečne organe, ki stanejo, občani pa ne razumejo več metanja davkoplačevalskega denarja skozi okno. Ta denar bi bil bolje uporabljen, ko bi ga razdelili med društvi, ki so aktivna v občini in odigravajo nadomestljivo vlogo ob vzdrževanju vitalnosti družbe. Rajonski sveti rabijo v velikih mestih, kjer ima občinski svet otežen vpogled v lokalne realnosti na širokem teritoriju. V občini Gorica pa s 35 tisoč prebivalci in 40 svetniki imamo dejansko enega svetnika vsakih 900 občanov. Posamezni svetnik se v takih omejenih dimenzijah lahko dovolj poglobi in zastopa interese občanov, občinski svetnik pa je član organa, ki odloča in ne deli nasvetov.

Pobuda pokrajinskega tajnika

DS Marca Rossija o uvedbi preverjanja znotraj stranke o združevanju občin v pokrajini veliko pove o tem kako gledajo občani naše pokrajine na vprašanje reforme krajevnih uprav. Ni to muha enodnevnica tajnika DS, temveč predlogi, ki prihajajo iz baze, kjer občutijo potrebo po združevanju občin. Če hočemo dobro upravljati tudi ta korak preureditve krajevnih uprav se ne smemo slepiti in razlagati, da do združitve ne bo prišlo, občine se bodo združile. Preverjanje, ki ga izvaja DS pa služi za to, da se ugotovi katere so najbolj primerne skupine občin, ki se bodo združile.

Ob vsem tem, kot član DS, bi rad podčrtal občutljivost, ki jo ima ta stranka, ko se govori o slovenskih občinah. Naša stranka si zamišlja preureditev, ki bi znižala število občin v naši pokrajini iz 25 na 10 ali 11, med katerimi tri slovenske občine bi ostale še vedno samostojne. V zakon, ki je uvedel občinske unije smo dodali člen, ki omogoča pod-

pisovanje dogovorov in sodelovanje dveh unij, ko se tiče skupnih vprašanj. To je izredno pomembno za občine Doberdob, Ronke in Tržič, kjer se bo Tržiška unija lahko za vprašanja, ki zadevajo slovensko narodno skupnost, povezovala z Goriško unijo in se bo posamezne izzive obravnavalo skupaj.

Tej so po mojem mnenju ključni koraki preureditve krajevnih uprav. Pri DS si prizadevamo da bodo dobro izpeljani; ko bo SKK nehala tratiti energije in čas z rajonskimi sveti bo dobrodošla njena pomoč pri vprašanju ohranitve naših občin.

David Peterin, goriški občinski svetnik

Brez posledic

BUDIMPEŠTA - Svetovni prvak v formuli 1, Britanec Lewis Hamilton (Mercedes), je bil najhitrejši na obeh prostih treningih pred jutrišnjo VN Madžarske v Budimpešti. Drugi je bil Rus Daniil Kvjat (Red Bull), tretji pa Avstralec Daniel Ricciardo (Red Bull). Na prvem treningu je Hamilton ugnal moštvenga sotekmovalca Nemca Nica Rosberga, ki je bil popoldne četrti. Na prvem treningu je za spektakularno nesrečo poskrbel Sergio Perez iz Force Indie (na sliki), ki pa je prizorišče zapustil brez posledic.

Uefa kaznovala Hajduk

SPLIT - Evropska nogometna zveza (Uefa) je splitskemu nogometnemu prvoligašu Hajduku določila plačilo 15.000 evrov kazni in mu naložila delno zaprtje stadiona Poljud zaradi rasiističnih izgovorov na koprski Bonifiki na prvi tekmi drugega kroga kvalifikacij za evropsko ligo. Hajduk bo tako naslednji četrtek proti norveškemu Stromsgodsetu moral zapreti stadion za najmanj 500 gledalcev. Hrvaški klub pa ima v postopku še tri prijave Uefe zaradi prepovedane pirotehlike.

KOLESARSTVO - Vincenzo Nibali dobil alpsko etapo na Touru

Končno dočakal svoj dan

PARIZ - Vincenzo Nibali je po 50-kilometrskem pobegu osvojil 19. etapo dirke po Franciji. Uresničil je pričakovanja mnogih, ki so napovedovali njegov podvig, hkrati pa okreplil obžalovanje navijačev, da je stopil v pravo formo le nekaj dni pred zaključkom Toura.

Lanska rumena majica je prva prečkala ciljno črto po 138 kilometrih v La Toussuire s 44 sekundami prednosti pred Nairo Quintano. Tretji je bil v cilju vodilni v skupnem seštevku Chris Froome, ki je na zadnjem vzponu odgovoril napadu Kolumbijca.

Italijan v dresu Astane je izkoristil nesrečen trenutek rumene majice, saj je Froome med bližanjem vrhu Col del Croix de Fer padla veriga. Med dokaj zahtevnim spustom je nadoknadil zaostanek od vodilnega Pierra Rollanda. Skupaj sta uprizorila vratolomni spust, nato je Siciljanec zapustil Francoza in se sam pognal v cilj.

Za njim se je po napadu Quintane in poskusu Valverdeja prebudil še Britanec v rumeni majici, ki pa je Nibaliu prepustil 1:14.

»Zelo sem vesel te zmage, tudi francosko občinstvo me je spodbujalo. Nisem smel čakati do konca, če sem želel dobiti to etapo, saj vem, da je Quintana zelo močan. Vseeno pa bo težko končati na stopničkih na koncu. Porabil sem veliko energije, zato bo jutri zelo težko,« je po etapi povedal Nibali.

Pred današnjo zadnjo etapo s končnim vzponom na Alpe d'Huez je Froomova zmaga skoraj na gotovem. Zaskrbljen pa je lahko Alejandro Valverde, ki resno tvega, da bo še pred zaključkom na elizejskih poljanah stopil iz zmagovalnega odra na račun prerojenega Italijana. Ta je izkoristil tudi črn dan še drugega Britanca Thomasa, ki je zaradi krize izgubil dobrih deset minut.

Froomov rumeni prestol lahko dejansko danes ogrozi le lanski zmagovalec Gira, Kolumbijec Nairo Quintana, ki je v zadnji alpski etapi nadoknadil Froomu trideset sekund. Vse kaže, da bosta prva dva uprizorila dvoboj do zadnje kaplje znoja na zgodovinskem vzponu, kjer so že slavili Coppi, Hinault, Pantani, zadnji leta 2013 še Riblon.

Vrstni red 17. etape: 1. Vincenzo Nibali (Ita/Astana) 4:22:53; 2. Nairo Quintana (Kol/Movistar) +0:44; 3. Christopher Froome (VBr/Sky) 1:14; 4. Thibaut Pinot (Fra/FDJ.fr) 2:26; 5. Romain Bardet (Fra/AG2R La Mondiale); 6. Alejandro Valverde (Špa/Movistar); 7. Bauke Mollema (Niz/Trek); 8. Robert Gesink (Niz/LottoNL-Jumbo).

Skupno: 1. Christopher Froome 78:37:34; 2. Nairo Quintana + 2:38; 3. Alejandro Valverde 5:25; 4. Vincenzo Nibali 6:44; 5. Alberto Contador (Špa/Tinkoff-Saxo) 7:56; 6. Robert Gesink 8:55; 7. Mathias Frank (Švi/IAM) 12:39; 8. Bauke Mollema 13:22; 9. Romain Bardet 14:08; 10. Pierre Rolland (Fra/Europcar) 17:27.

»Doping jemlje 10 odstotkov športnikov«

LONDON - Direktor Svetovne protidopinške agencije (Wada) David Howman je v pogovoru za BBC dejal, da več kot deset odstotkov športnikov jemlje doping, mladi tekmovalci pa prepovedana poživlja jemljejo, da pridejo do rezultata, ki jim omogoča vstop med najboljše. »Vse več je profesionalnih športnikov, ki jemljejo doping, več kot deset odstotkov je takšnih. Celo vzpodbujajo jih ljudje, ki so okrog njih - trenerji in starši. To počnejo, ker je to pot do denarja,« meni Howman.

KOTALKANJE - Metka Kuk, med mladinkami 10. na DP

Doslej največji uspeh

Tekmovalko ŠD Polet čaka morda vpoklic v državno reprezentanco

Kotalkarica SD Polet Metka Kuk ima za sabo naporen, a uspešen teden. Na državnem prvenstvu v Roccarasu je nastopila kar na dveh tekmah. Med mladinkami je v tradicionalnem umetnostnem kotalkanju osvojila 10. mesto, kar je glede na izjemno močno konkurenco v Italiji, vsega spoštovanja vreden rezultat in Metkin najboljši izid v karieri. Ta uvrstitev je pomembna še zaradi nečesa drugega. Je namreč najboljši rezultat kake kotalkarice Poleta v starejših kategorijah od časov legendarne Tanje Romano!

Po opravljenem nastopu v tej kategoriji, se je Metka, njen trener je Mojmir Kokorovec, v četrtek zvečer preizkusila v vrstni na rolerjih in osvojila 3. mesto, sicer v konkurenci le štirih tekmovalk. Naslov prvakinja je osvojila večkratna svetovna prvakinja Silvia Marangoni (sicer varovanka Sama Kokorovca), Metka pa je postregla z dobrim nastopom, le trojni salcow se ji je ponesrečil. To je bil za Kukovo sploh krstni nastop v tej vrstvi, s katero se je na treningu prvič preizkusila pred 15 dnevi. Na tej tekmi so prvič preizkusili nov sistem točkovanja, ki ga bodo kmalu uvedli tudi v drugih vrsteh in je enak tistemu, ki velja v umetnostnem drsanju.

Metka Kuk

FOTODAMJ@N

»Po tistem sem upala, da mi bo uspelo, ne morem pa reči, da sem to pričakovala. Zelo me veseli, da mi je letos uspel nastop skoraj brez napak, medtem ko sem v preteklih letih na državnem prvenstvu vedno preveč grešila. Mislim, da sem zdaj bolj izkušena,« je ob povratku v domačem Slivnem povedala dijakinja liceja Slomšek, ki bo septembra dopolnila 18 let.

Visoka uvrstitev na DP bi ji lahko prinesla tudi vpoklic v državno reprezen-

tanco za nastop v italijanskem, nemškem ali evropskem pokalu (najboljše pa gredo na svetovno in evropsko prvenstvo, op.ur.). Metka upa, da jo bodo res poklicali, že danes pa se odpravlja v Tabljo na tamkajšnje drsališče. Vešča ni le na kolesih in rolerjih, temveč so ji vseh tudi drsalke.

DANES - V Roccarasu bodo danes začele tekmovali tudi seniorke, med njimi tudi tržaška Slovenka Martina Pecciar. (ak)

NOGOMET

Danes žreb skupin za SP 2018

SANKT PETERBURG - Sankt Peterburg bo danes prizorišče žreba kvalifikacijskih skupin za svetovno prvenstvo v nogometu, ki ga bo leta 2018 gostila Rusija. V žrebu bo sodelovalo 141 držav od 206 članic Mednarodne nogometne zveze, med njimi ni azijskih držav, ki so kvalifikacije že začele. Mesto na SP že ima zagotovljeno gostiteljica Rusija. Fifa je Zimbabve in Indonezijo diskvalificirala zaradi kršenja statusa, Gibraltar, ki sicer igra kvalifikacije za evropsko prvenstvo 2016, pa ni član Fife.

Evropske reprezentance bodo razdeljene v sedem skupin s po šestimi ekipami in dve skupini s po petimi ekipami, nosilce je Fifa izbrala glede na uvrstitev na lestvici. Zmagovalci skupin se bodo neposredno uvrstili na SP, osem najboljših drugouvrščenih reprezentanc se bo pomerilo v dodatnih kvalifikacijah za preostala mesta.

Žreb, ki ga bo vodil generalni sekretar Fife Jerome Valcke, bo ob 17. uri v Konstantinovi palači. Pri žrebu mu bodo pomagali številni nogometni zvezdniki, najavljeni so Ronaldo, Diego Forlan, Fabio Cannavaro, Samuel Eto'o, Oliver Bierhoff, Aleksander Keržakov, Rinat Dasajev, Predrag Rajković in nekdanji kapetan ruske reprezentance Aleksej Smertin, ki je zamenjal Brazilca Hulka.

Skupine nosilcev za evropske kvalifikacije

Skupina 1: Nemčija, Belgija, Nizozemska, Portugalska, Romunija, Anglija, Wales, Španija

Skupina 2: Slovaška, Avstrija, Italija, Švica, Češka, Francija, Islandija, Danska, BiH

Skupina 3: Ukrajina, Škotska, Poljska, Madžarska, Švedska, Albanija, Severna Irsko, Srbija, Grčija

Skupina 4: Turčija, Slovenija, Izrael, Irsko, Norveška, Bolgarija, Ferski otoki, Črna Gora, Estonija

Skupina 5: Ciper, Latvija, Armenija, Finska, Belorusija, Makedonija, Azerbajdžan, Litva, Moldavija

Skupina 6: Kazahstan, Luksemburg, Liechtenstein, Gruzija, Malta, San Marino, Andora.

PLAVANJE

Bron za Vidalija

Na deželnem plavalnem prvenstvu v Trstu v absolutni kategoriji je slovenski plavalec iz Repna Kristian Vidali osvojil 3. mesto na 50 prsno z izidom 30,99 sekunde. Zmagal je Enrico Cardinale s časom 30,29 drugi pa je bil Luca Corrá Elia Pelizon je osvojil končno 13. mesto (peti v finalu b). Deželno prvenstvo se bo nadaljevalo še danes in jutri.

TENIS - Na ATP turnirju v Umagu je v četrtfinalu izpadel še zadnji Italijan. Fabia Fogninija je s 6:2, 3:6, 7:6 izločil Portugalec Joa Sousa.

Obvestila

ZŠSDI obvešča, da bo od torka, 28. do petka, 31. julija 2015 goriški urad zaprt.

KOLESARSKI KLUB ADRIA iz Lonjerja prireja tudi letos, prihodnjega 6. septembra, netekmovalni kolesarski "Maraton prijateljstva Ljubljana - Trst", s startom ob 9.30 na Kongresnem trgu v Ljubljani. Vse informacije so objavljene med različnimi obvestili na spletni strani www.slosport.org.

AŠZ JADRAN sklicuje v petek, 31. julija, izredni občni zbor, ki bo v mali dvorani Prosvetnega doma na Opčinah ob 20.30. Dnevni red: izvolitev novega odbora in razno.

VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 5.40 in zatone ob 20.43
Dolžina dneva 15.03

LUNINE MENE
Luna vzide ob 14.56 in zatone ob 1.16

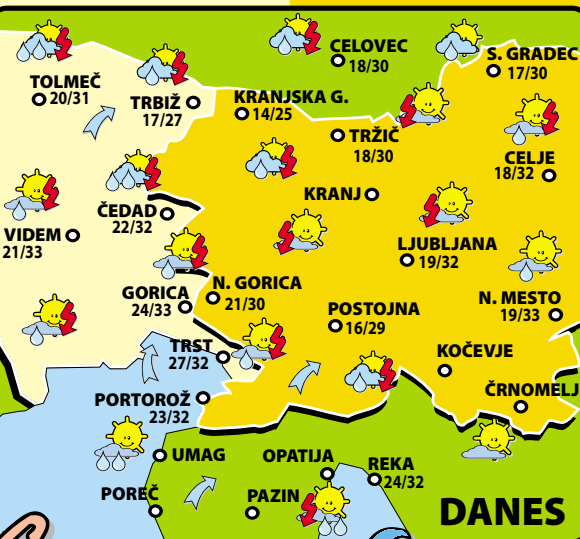
NA DANES
1987 - Po 2. uri popoldne je nenavadno močno neurje s točo in močnim vetrom opustošilo severni del Prekmurja. Toča je v okolici 10 km širokem pasu uničila večino pridelka, veliko škodo je bilo tudi na sadnem drevju in vinski trti.

Po celi deželi bo spremenljivo do oblačno vreme. Ponekod bo deževalo in pričakovane so krajevne plohe in nevihte. V hribih bo oblačnost povečana in padavine bodo obilnejše. Ob morju bo pihal zmeren veter z juga, ki se bo proti večeru okreplil. Temperature bodo padle, osvežilo se bo.

Dopoldne bo delno jasno, popoldne pa spremenljivo oblačno. Predvsem popoldne in zvečer se bodo pojavljale krajevne nevihte, ki se bodo marsikje zavlekle tudi ponoči. Ponekod bo pihal jugozahodni veter.

Jutri bo zjutraj prevladovalo še spremenljivo do oblačno vreme z občasnimi padavinami, še zlasti po nižinah in ob morju. Popoldne se bo postopoma razjasnilo, ob morju bo pihala zmerna do močna burja, ki bo ponehala proti večeru.

Jutri zjutraj bo pretežno oblačno, na vzhodu bo večinoma suho, drugod bo občasno še deževalo, na Primorskem bodo tudi nevihte. Nato bo dež ponehal, popoldne bo delno jasno. Osvežilo se bo, na Primorskem bo pihala zmerna burja.

PLIMOVANJE
Danes: ob 0.39 najnižje -13 cm, ob 6.52 najvišje -4 cm, ob 10.02 najnižje -8 cm, ob 16.53 najvišje 26 cm.
Jutri: ob 1.40 najnižje -23 cm, ob 7.53 najvišje 4 cm, ob 11.53 najnižje -5 cm, ob 18.06 najvišje 29 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 28,1 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m 23 2000 m 15
1000 m 20 2500 m 10
1500 m 17 2864 m 8
UV indeks sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah doseže vrednost 9 in v gorah 10.

Pri klich »z zadnje plati« ni pravice do zasebnosti

NEW YORK - Ameriško zvezno prizivno sodišče iz Kentuckija je sprejelo sodbo, ki uporabnike prenosnih telefonov svari pred nenamernimi klici, do katerih pride, ko imajo telefon v žepu. Odločilo je, da v teh primerih pravica do zasebnosti ni zaščiten. Najpogostejše se takšen klic sproži iz zadnjega hlačnega žepa, zato jih je sodišče opredelilo kot klic z zadnje plati (butt dialing). Sodišče je obravnavalo primer odpuščenega direktorja letališča v Cincinnatiju, ki je s poti po Evropi klical tajnico glavnega izvršnega direktorja tega letališča, naj mu rezervira večerjo. Telefon je dal v žep, kjer pa se je ta sprožil in spet poklical tajnico. Ta je nato uro in pol poslušala, kako klicatelj razpravlja o strategijah za zamenjavo njenega in svojega šefa. Vse si je zapisala in obvestila pristojne, nepredvidnež pa je ostal brez službe.

Od sveta odrezanih 5000 ljudi

SALZBURG - V avstrijski zvezni deželi Salzburg se je po silovitem neurju v četrtek zvečer sprožil zemeljski plaz, ki zapira edini dostop do doline Rauris. Zaradi tega je od sveta odrezanih nekaj 5000 ljudi - 3000 domačinov in 2000 turistov. Plaz kamena in blata je dolg do 400 metrov, na nekaterih mestih pa je visok do pet metrov. Plaz je poškodoval eno kmetijo, tamkajšnje prebivalce - mater s tremi otroki - pa so preselili na varno, še poročajo agencije.

RAZISKAVA - Jadranska magistrala potrebna temeljite sanacije

Pomanjkljivosti je preveč

Dve tretjini ceste z najnižjo oceno - Med nevarnimi tudi odcep od Reke do Senja

ZAGREB - Nekateri odcepi Jadranske magistrale, ki so jo na Hrvaškem projektirali pred 60 leti od meje s Slovenijo do meje s Črno goro, predstavljajo visoko varnostno tveganje, po kriterijih programa EuroRap pa so ocenjeni z eno zvezdico, kaže raziskava zagrebške prometne fakultete in hrvaškega avto kluba (Hak). Gre za eno najnevarnejših cest v Evropi.

V evropskem programu za ocenjevanje cest EuroRap predstavlja ena zvezdica cesto visokega prometnega tveganja. Na Hrvaškem gre za odcepe med Senjem in Stinico ter med Novim Vinodolskim in Zadrom, na katerih je veliko pomanjkljivosti. Gre za neustrezne varnostne ograje oz. to, da jih tam, kjer so nujno potrebne, sploh ni. Nevarne so tudi skale, ki štrlijo na cestišče, kot tudi nepravilno zgrajeni ovinki, na katerih vozila ob dežju drsijo.

Več kot dve tretjini od skupno 643 kilometrov dolge Jadranske magistrale sta ocenjeni z eno ali dvema zvezdicama, kar je z vidika prometne varnosti prav tako nesprejemljivo, je objavil Hak, ki ima hrvaško licenco za izvajanje programa EuroRap.

Med nevarnimi so tudi odcepi od Reke do Senja, od Karlobaga do Starigrada, od Šibenika do Trogirja, od Splita do Ploč ter od Dubrovnika do črnogorske meje, so še zapisali na spletni strani Haka.

Kot bolj varni odcepi so s tremi ali štirimi zvezdicami ocenjeni deli splitske obvoznice ter hitra cesta med Trogirjem in Solinom, ki so jih posodobili v zadnjih letih.

Hrvaški prometni strokovnjaki so predlagali 27 ukrepov za sanacijo vseh nevarnih točk Jadranske magi-

Skale, ki štrlijo na cestišče, so ena od nevarnih točk magistrale

strale. Na ta način bi najbolj nevarne odcepe ceste izboljšali do ravni najmanj treh zvezdic, ki zagotavljajo višjo stopnjo varnosti. Predlagana dela so ocenili na približno 311 milijonov kun (41 milijonov evrov).

Na Hrvaškem so podobno raziskavo in sanacijo naredili na Podravske magistrali, ki poteka do meje z Madžarsko. Po sanaciji so ugotovili, da se je zmanjšalo število prometnih nesreč, kar, kot poudarjajo v Haku, pomeni, da se vložen denar v nekaj letih po investiciji večkratno povrne.

Na hrvaških cestah povprečno letno umre 7,3 osebe, kar je nekaj več

od povprečja Evropske unije, ki znaša 5,1 osebe. Hrvaška je na 23. mestu v EU po smrtnosti v prometu.

Lani je v prometnih nesrečah na Hrvaškem umrlo 308 ljudi, kar je za tretjino manj kot leta 2010. Do leta 2020 načrtujejo, da bodo znižali število smrtnih primerov v prometu na približno 200 žrtev.

Na podlagi programa EuroRap izdelujejo tudi zemljevide z rizičnimi cestami, ki jih označujejo z različnimi barvami. Črna pomeni eno zvezdico in cesto visokega tveganja, zelena pa pet zvezdic oz. cesto nizkega tveganja.

ZNANOST - Celičarji pod morskimi tlemi »Kot da bi odšel na Pluton, in tam videl McDonald's«

WASHINGTON - Mikroorganizmi so očitno mojstri preživetja v neprijaznih okoljih. Znanstveniki so namreč okoli 2500 metrov pod morskimi tlemi odkrili enoceličarje. Anaerobne bakterije se prehranjujejo s premogom, ki ga spreminjajo v metan in so presenetljivo podobne mikrobom, ki živijo v gozdovih, poroča znanstvena revija Science. Ekipa raziskovalcev pod vodstvom Fumia Inagakija z japonskega inštituta za raziskovanje morja Jamstec in Kaia-Uweja Hinrichsa s centra za morske okoljske znanosti na bremenski univerzi je pred obalo Japonske v morsko dno vrtala globoko, kot še nikoli pred tem.

Z japonsko raziskovalno ladjo za vrtnanje Chikyu so leta 2012 pred polotokom Shimokita vrtali vse do globine 2466 metrov pod morskimi tlemi in odvzete sedimente potegnili na površje. Ugotovitve so sedaj objavili.

In prvi primerki mikroorganizmov s teh globin so se izkazali za presenetljivo običajne. Te celice so podobne mikrobom, ki živijo v veliko bolj nezahtevnih habitatih na zemeljskih tleh - v prsti v gozdovih.

«To je, kot da bi odšel na Pluton, in tam videl McDonald's», je ugotovitev za revijo Science komentirala mikrobiologinja z univerze v ameriškem Delawaru Jennifer Biddle, ki sicer ni sodelovala pri preiskavi.

Biologinja Julie Huber z morskega biološkega laboratorija v ameriškem Woods Holu, ki prav tako ni sodelovala v raziskavi, pa je potrdila, da nikoli doslej niso živeli organizmi, ki so jih našli na takšnih globinah.

Dosedanji rekord je bil 1922 metrov, v spletni izdaji navaja nemški Spiegel. Ugotovitve znanstvenikov nakazujejo, da bi odkrite bakterije lahko izvirale z območij, ki so pred milijoni let potonile pod morjem. Organizmi so očitno 20 milijonov let preživel v morskimi tleh.

Sledi potopljeni gozdov so odkrili v okolici mikrobom - v globini ležijo metre debele plasti premoga. Nastale so iz kopenskih rastlin, ki jih je po odmrtnju prekril pesek in jih vedno bolj stiskal, vse dokler se niso spremenile v premog. Toplota Zemlje življenjski prostor mikrobom ogreva na 60 stopinj Celzija, so še zapisali znanstveniki.

Metan v sedimentih medtem kaže, ob česa organizmi živijo. V laboratoriju so raziskovalci poustvarili okolje morskih globin in tudi tam so mikrobi premog spreminjali v metan. Analiza dedne zasnove teh bitij pa je pokazala, da so si v sorodu z enoceličnimi bakterijami, ki so jih že drugod odkrili v plasteh premoga, še izpostavlja Spiegel.

Raziskovalci domnevajo, da se v globinah nahaja največji povezan ekosistem na Zemlji. Po mnenju Fredericka Colwella z univerze v Oregonu gre očitno za jedro skupino mikrobom, ki se pojavlja na različnih krajih. Še posebej je raziskovalce presenetila starost nekaterih mikrobom.

Življenjsko nujen premog enoceličarji predelujejo tako počasi, da se lahko delijo le vsaki 100 do 500 let. Zdi se mrtvi, a so vendarle živi, so še izpostavili raziskovalci. (STA)